

İçindekiler

GENEL GEREKÇE	9
TİCARET SİCİLİ TÜZÜĞÜ TASLAĞI MADDE GEREKÇELERİ	12
BİRİNCİ KISIM	12
Genel Hükümler	12
BİRİNCİ BÖLÜM	12
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar	12
Amaç ve kapsam	12
Dayanak	12
Tanımlar	12
İKİNCİ BÖLÜM	12
Ticaret Sicili Müdürlüğünün Teşkilatı ve Denetimi	12
Kuruluş ve Müdürlüğün iş çevresi	12
Teşkilat	13
Yönetim	13
Müdürde, müdür yardımcılarında ve müdürlükte tescil işlemlerinin yürütülmesinde görev alacak diğer personelde aranacak nitelikler	14
Müdür ve yardımcıları ile diğer personelin özlük hakları ve uygulanacak disiplin hükümleri Hata! Yer işareti tanımlanmamış.	
Bakanlığın gözetim ve denetimi	14
Sorumluluk	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	15
Sicil Kayıtlarının Tutulması, Erişim Hakkı Ve Belge Verilmesi	15
Sicilde tutulacak defterler	15
Sicil işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve kayıtlarının elektronik ortamda tutulması	15
Veri Güvenliği	15
Sicil kayıtlarına erişim hakkı	16
Onaylı tescil belgesi	16
Onaylı Örnek Verilmesi	16
Taşınmaza Tasarruf Belgesi	16
Belgelerin saklanma süresi	16
Sicil dosyalarının veya evrakının yetkili makamlara verilmesi	16
İKİNCİ KISIM	16
Tescil Usulü	16
BİRİNCİ BÖLÜM	16

Sicile Başvuru, Belgeler ve Zaman Unsurunun Belirlenmesi	16
Genel Olarak	16
Zaman unsurunun belirlenmesi	17
Başvuru, içerik ve şekil	17
Taahhütname	17
Başvuruya yetkili kişiler	17
Mahkeme veya bir resmi kurumun kararına dayanan tescil	17
İKİNCİ BÖLÜM	18
Tescile İlişkin Temel İlkeler	18
Gerçeklik İlkesi, Aldatma Yasağı ve Kamu Düzenine Uygunluk	18
Sicil işlemlerinin tabi olduğu hükümler	18
Tescil edilmiş olgularda değişiklikler	18
Tescil ve ilanın üçüncü kişilere etkisi	18
Harçlar	18
Dil	18
Süre	18
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	18
Müdürlüğün İnceleme Yükümlülüğü, Tescil İsteğinin Reddi, Tescile Davet ve Ceza, Değişikliklerin Tescili, Müdürlüğe Bildirim Yükümlülüğü	18
Müdür ve yardımcılarının inceleme yükümlülüğü	18
Tescil isteğinin reddi veya işlemlerde eksiklik bulunması durumunda verilecek kararlar ve tebliği	19
Tescile Davet ve Ceza	19
Müdürlüğe üçüncü kişilerin başvurması ve sonuçları	19
Müdürlüğe bildirim yükümlülüğü	19
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	19
İtiraz, Geçici Tescil ve İlan	19
İtiraz	19
Geçici Tescil	19
İlan	20
BEŞİNCİ BÖLÜM	20
Ticaret Unvanı ve İşletme Adı	20
Gerçek ve tüzel kişilerin unvan ve işletmelerini tescil ettirme yükümlülüğü	20
Ticaret unvanının şekli	20
Ticaret unvanına ilişkin ortak hükümler	20

Ticaret unvanına ilişkin Müdürlüğe bildirim ve ceza	20
İşletme adı	21
ALTINCI BÖLÜM	21
Ticari Temsilci ve Acente	21
Ticari temsilcinin tescili	21
Acentenin müvekkili adına sözleşme yapma yetkisinin tescili	21
ÜÇÜNCÜ KISIM	21
Ticari İşletmelerin Tescili	21
BİRİNCİ BÖLÜM	21
Gerçek Kişilere Ait Ticari İşletmeler	21
Tescil başvurusunda istenen belgeler	21
Tescil	21
Kaydın silinmesi	22
İKİNCİ BÖLÜM	22
Derneklere Ait Ticari İşletmeler	22
Tescil başvurusunda istenen belgeler	22
Tescil	22
Kaydın silinmesi	22
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	23
Vakıflara Ait Ticari İşletmeler	23
Tescil başvurusunda istenen belgeler	23
Tescil	23
Kaydın silinmesi	23
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	23
Kamu Tüzel Kişileriyle Kamuya Yararlı Dernekler İle Gelirinin Yarısından Fazlasını Kamu Görevi Niteliğindeki İşlere Harcayan Vakıflara Ait Ticari İşletmeler	23
Tescil başvurusunda istenen belgeler	23
Tescil	23
Kaydın silinmesi	24
BEŞİNCİ BÖLÜM	24
Donatma İştiraki	24
Belgeler	24
Tescil	24
Sona erme ve tasfiye	24

DÖRDÜNCÜ KISIM	24
Ticaret Şirketlerinin Tescili	24
BİRİNCİ BÖLÜM	24
Kollektif ve Komandit Şirketler	24
Başvuru ve İbraz Edilmesi Gereken Belgeler	24
Tescil	24
Sona erme ve tasfiye	25
Tescil	25
İKİNCİ BÖLÜM	26
Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketler	26
Uygulanacak hükümler	26
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	26
Anonim Şirketler	26
BİRİNCİ AYIRIM	26
Kuruluş	26
Başvuru ve Belgeler	26
Tescil	26
İKİNCİ AYIRIM	27
Genel Sözleşme Değişikliği	27
Başvuru ve tescil	27
ÜÇÜNCÜ AYIRIM	27
Özel Sözleşme Değişiklikleri	27
A) Sermaye Artırımı	27
Başvuru	27
Belgeler	27
Tescil	28
B) Şarta Bağlı Sermaye Artırımı	28
Belgeler	28
Tescil	28
Sermaye artırımının gerçekleştirilmesi esnasında verilecek belgeler	28
Tescil	29
C) Esas Sermayenin Azaltılması	29
Başvuru ve Belgeler	29
Tescil	29

D) Azaltılma ile artırmanın eş zamanlı olarak yapılması	29
Başvuru ve belgeler	29
Tescil	29
DÖRDÜNCÜ AYIRIM	29
Tek Pay Sahipli Anonim Şirketler	29
Başvuru ve belgeler	29
Tescil	30
Şirketin pay sahibi sayısının bire düşmesi	30
BEŞİNCİ AYIRIM	30
Sona Erme, Tasfiye, Tasfiyeden Dönme ve Ek Tasfiye	30
Belgeler	30
Tescil	31
Tasfiyeden dönülmesi	31
Ek Tasfiye	31
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	31
Limited Şirket	31
BİRİNCİ AYIRIM	31
Kuruluş ve Genel Sözleşme Değişiklikleri	31
Başvuru ve belgeler	31
Tescil	31
A) Genel Sözleşme Değişiklikleri	32
Belgeler ve tescil	32
İKİNCİ AYIRIM	32
Özel Sözleşme Değişiklikleri	32
A) Esas Sermaye Artırımı	32
Başvuru	32
Belgeler	32
Tescil	32
B) Esas Sermayenin Azaltılması	32
Başvuru ve belgeler	32
Tescil	33
Azaltılma ile artırmanın eş zamanlı olarak yapılması	33
Tescil	33
ÜÇÜNCÜ AYIRIM	33

Tek Ortaklı Limited Şirketler	33
Başvuru ve Belgeler	33
Tescil	33
Şirketin ortak sayısının bire düşmesi	33
DÖRDÜNCÜ AYIRIM	34
Esas Sermaye Paylarının Geçişi	34
Başvuru ve Tescil	34
BEŞİNCİ AYIRIM	34
Sona Erme, Tasfiye, Tasfiyeden Dönme Ve Ek Tasfiye	34
Uygulanacak hükümler	34
BEŞİNCİ BÖLÜM	34
Şirketler Topluluğu	34
Şirketler topluluğu ve hakimiyet	34
Hakimiyet sözleşmesi ve tescil	34
Bildirim, tescil ve ilan yükümlülükleri	35
ALTINCI BÖLÜM	35
Anonim Ve Limited Şirketler İle Şirketler Topluluğu Denetçileri	35
Denetçi seçimi ve tescili	35
YEDİNCİ BÖLÜM	35
Kooperatifler	35
Başvuru	35
Tescil	35
BEŞİNCİ KISIM	36
Merkez Değişiklikleri Ve Şube	36
BİRİNCİ BÖLÜM	36
Merkez Değişikliği	36
BİRİNCİ AYIRIM	36
Türkiye İçinde Merkezin Değişmesi	36
Belgeler	36
Tescil	36
Eski merkezdeki tescil	36
Belgelerin Gönderilmesi	36
İKİNCİ AYIRIM	36
Yabancı Bir İşletmenin Merkezinin Türkiye'ye Taşınması	36

Başvuru ve tescil	36
ÜÇÜNCÜ AYIRIM	37
Bir Ticari İşletmenin Merkezini Yurtdışına Taşması	37
Belgeler	37
Tescil	37
İKİNCİ BÖLÜM	37
Şube	37
BİRİNCİ AYIRIM	37
Şube Kavramı	37
Şube Tanımı	37
Şubenin Unvanı	37
İKİNCİ AYIRIM	38
Merkezleri Türkiye’de Bulunan Ticari İşletmelerin Şubelerinin Tescili	38
Başvuru ve belgeler	38
Tescil	38
ÜÇÜNCÜ AYIRIM	38
Merkezleri Türkiye Dışında Bulunan Ticari İşletmelerin Türkiye’deki Şubelerinin Tescili	38
Başvuru ve Belgeler	38
Tescil	38
DÖRDÜNCÜ AYIRIM	39
Merkez İle Şube Kayıtlarının İlişkilendirilmesi Ve Şube Kaydının Silinmesi	39
Merkez ile şube kayıtlarının ilişkilendirilmesi	39
Şube kaydının silinmesi	39
ALTINCI KISIM	39
Birleşme, Bölünme, Tür Değişirme Ve Ticari İşletmenin Devri	39
BİRİNCİ BÖLÜM	39
Birleşme	39
Başvuru ve Belgeler	40
Tescil	40
İKİNCİ BÖLÜM	41
Bölünme	41
Başvuru ve belgeler	41
Tescil	41
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	41

Tür Değiştirme	41
Başvuru ve Belgeler	41
Tescil	41
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	42
Ticari İşletmenin Devri	42
Ticari işletmenin devri	42
BEŞİNCİ BÖLÜM	42
Ticari İşletme İle İlgili Birleşme Ve Tür Değiştirme	42
Başvuru ve Belgeler	42
Tescil	42
YEDİNCİ KISIM	42
İflas Ve Konkordato	42
BİRİNCİ BÖLÜM	42
İflâs, Konkordato Mühleti Verilmesi Ve Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato Sözleşmesi	42
İflâsın Bildirilmesi	42
İflasın tescili	42
Konkordato mühleti verilmesi	43
Malvarlığının terki suretiyle konkordato	43
Yürürlükten kaldırılan hükümler	43
Yürürlük	43
Yürütme	43

GENEL GEREKÇE

Dünyada yaşanan küreselleşme ile birlikte bir yandan Avrupa Birliği üyeliğine hazırlanan ülkemiz diğer yandan da uluslararası ticaret, finans ve sermaye piyasalarının etkili bir parçası olmak zorundadır. Bu yüzden uluslararası piyasaların kurumlarına ve kurallarına yer veren bir dizi hukuki düzenlemenin yapılması ülkemiz açısından zorunlu hale gelmiştir.

Öte yandan, bugün yaşanan küreselleşme dünyanın tüm ekonomilerini birbirine bağlamaktadır. Bu piyasalarda ülke olarak varlığımızı etkili bir şekilde devam ettirebilmek için ise mevcut Türk Ticaret Kanunu'nda değişiklikler yapılması ihtiyacı doğmuştur. Dünya ticaretinde meydana gelen hızlı değişimlere ayak uydurmak için Ticaret Kanunu'nun ortaya çıkan ihtiyaçları karşılayarak şirketlerin dünyadaki bu değişim ve gelişmelere uyumunu sağlayacak düzenlemeleri içermesi gerekmektedir. Bu ihtiyacı doğuran bir diğer gelişmede teknolojiye yaşanan değişiklikler olmuştur. Teknolojiye yaşanan baş döndürücü gelişmelerden dolayı ticarete yaşanan dönüşüme Türk Ticaret Kanununun da ayak uydurması kaçınılmaz hale gelmişti.

13/01/2011 tarihinde kabul edilerek 14/02/2011 tarih ve 27846 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 26 ncı maddesinde ticaret sicili müdürlüğünün kurulması, sicil defterlerinin tutulması, tescil zorunluluğunun yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslar, sicil müdürlerinin kararlarına karşı itiraz yolları, sicil müdür ve yardımcılarını ile diğer personelde aranacak nitelikler, disiplin işleri ile bu konuyla ilgili diğer esas ve usullerin bir tüzükle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Bakanlar Kurulunun 12/10/2010 tarihli, 2010/966 sayılı kararıyla kabul edilen ve 17/10/2010 tarihli, 27732 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "2011 Yılı Programı"nda; Türk Ticaret Kanununun uygulanmasına yönelik ikincil mevzuatın çıkarılması görevi Gümrük ve Ticaret Bakanlığına (mülga Sanayi ve Ticaret Bakanlığına) verilmiştir.

Bakanlığa verilen bu görev çerçevesinde, "Ticaret Sicili Tüzüğü Taslağı" hazırlanmıştır.

Avrupa Birliği'ne üyelik hedefinde olan ülkemizin Avrupa Birliği mevzuatına uyum sağlaması çerçevesinde 23 Haziran 2003 tarihli ve 2003/5930 sayılı "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı" ile "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı" ile Şirketler Hukuku önceliğinin şirketlerle ilgili mevzuat uyumu ile muhasebe ve denetim olmak üzere iki ana unsurdan oluştuğu ve bu alandaki uyum çalışmalarının ağırlıklı olarak hazırlanmakta olan yeni Türk Ticaret Kanunu kapsamında sürdürüldüğü belirtilmiştir. AB direktiflerinde tek ortaklı şirketler, uluslar arası muhasebe standartlarının uygulanması, şirketlerin bölünmesi ve yabancı ülkede şube açılması gibi konular yer almaktadır.

Diğer taraftan, Türk Ticaret Kanunu ile ayrılmaz bir kanun olan Borçlar Kanunu da yasalaşmış bulunmaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun şeffaflık, hesap verebilirlik, kurumsallaşma, elektronik ortamda hukuki işlem tesis edebilme gibi temel unsurlardan oluşan yeni bir anlayışla ticari yaşamı yeniden düzenleyeceğine inanılmaktadır.

Ayrıca, yatırım ve iş yapma ortamının iyileşmesinde, kurumsal yönetim ilkeleri benimsenmesinde, kayıt dışılığın önlenmesinde ve bilgi toplumu hizmetleri ön plana çıkmasında katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yeni Türk Ticaret Kanunu ülkemizde, yatırım ve iş yapma ortamının iyileştirilmesine, şirketlerimizde kurumsal yönetim ilkelerinin benimsenmesine, kayıt dışılığın önlenmesine, bilgi toplumuna uygun hizmetlerin ön plana çıkmasına önemli katkılarda bulunacaktır.

Kanunun getirdiği düzenlemeler ile vergi odaklı anlayışın ötesine geçilmiş, kamu düzeni dikkate alınmış, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde, şirket ortakları ile bunlarla ticari ilişkiye giren üçüncü kişiler koruma altına alınmıştır.

Artık gerçek kişi veya tüzel kişi tacirlerle ticari ilişkiye girecek her kesimden kişiler, bu tacirler ile ilgili bilgilere ulaşabilecek, yapacağı ticari işlere yönelik kararlarını, bu bilgiler çerçevesinde şekillendirebilecektir.

Sonuç olarak, Yeni Türk Ticaret Kanunu, çağdaş işletmecilik, kurumsallaşma, iyi yönetim ilkeleri ve sağlıklı denetim gibi konularda önemli yenilik ve değişiklikler getirmekte olup Tüzük, bu yeniliklerle birlikte aleniyet ve sicile güven ilkeleri de dikkate alınarak hazırlanmıştır. Sicil işlemlerinde sicil teşkilatı ve ilgililer açısından bir rehberlik işlevi de görecek olan bu Tüzük ile tacirlerin işlerinin daha kısa sürede ve daha az maliyetle gerçekleştirilmesi, ortakların ve üçüncü kişilerin haklarının korunması hedeflenmiştir.

Bu itibarla, ülkemiz mevzuatlarının dünyaya uyumu için gösterilen bu çabalar neticesinde ticaret hayatına Kanunun getirdiği emredici hükümleri açıklayarak uygulanmasını kolaylaştırıcı bir ikincil mevzuat olarak bu Tüzük hazırlanmıştır.

Yeni kanunla, ticaret sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan devlet ve ilgili odanın müteselsilen sorumlu olması sağlanarak sicil memurluğunun “Müdürlük” şeklinde teşkilatlanması öngörülmüştür. Bu doğrultuda ticaret sicilinin önemi ve işlevselliği daha da artmış bulunmaktadır.

Tüzük sekiz kısımdan oluşmaktadır. Tüzüğün genel hükümlerinin düzenlendiği birinci kısımda amaç ve kapsamı belirlenmiş, yayımlanmasına ait dayanak ve tanımlar gösterilmiş ve Kanunun getirdiği önemli yeniliklerden biri olan Ticaret Sicili Müdürlüklerinin teşkilatı ile ilgili hükümler düzenlenmiştir. Ayrıca bu kısımda, ticaret siciline ilişkin kayıtların elektronik ortamda tutulduğu ve ticaret sicili işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü merkezi veri tabanı uygulaması olan Merkezi Sicil Kayıt Sisteminin (MERSİS) oluşturulmasına ilişkin düzenlemelere de yer verilmiştir. MERSİS aynı zamanda gerçek ve tüzel kişi tacirlere ilişkin bilgilerin de yer aldığı bir bilgi bankası görevi üstlenecektir. Bu bilgi bankası Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde oluşturulacaktır.

MERSİS ile ticaret siciline kayıt zorunluluğu bulunan; sermaye şirketleri kooperatifler, şahıs işletmeleri, yabancı şirketlerin Türkiye şubeleri, dernek ve vakıf işletmeleri kayıtlarının elektronik ortamda merkezi bir ticaret sicili kayıt sisteminde tutulması ve ticaret sicili işlemlerinin bu sistem üzerinden gerçekleştirilmesi ile bunların tek ortak anahtar numara ile takibinin sağlanması için merkezi veri kayıt sisteminin oluşturulması hedeflenmektedir. Ticaret sicil bilgilerinin tamamına ve kapsam genişleme çalışmaları ile birlikte esnaflar, serbest meslek mensupları ve örgütleri vb. tüm ekonomik birimlere merkezi bir veri tabanından erişilebilecektir.

MERSİS üzerinden yapılacak tescil işlemlerinde iş akışları, çıktıları standart hale getirildiğinden ülke düzeyinde uygulama birliği sağlanacaktır. Tüm ekonomik birimlere ilişkin güncel veriye ulaşılmasının sağlanmış olması ile kayıt dışılığın önüne geçilmesinde önemli katkı sağlanacaktır. Uygulama ile birlikte bilgilendirme, aleniyet, güvenilirlik, ispat ve bazı hakların korunması gibi ticaret sicili fonksiyonlarının güçlenmesi sağlayacaktır.

Tescile ait genel hükümlerin düzenlendiği ikinci kısımda; tescil istemine ilişkin usul ve esaslar ile tescil ve ilan işlemlerine ilişkin temel ilkeler belirlenmiş, ticaret unvanı ve işletme adına ilişkin genel çerçeve çizilmiştir.

Ticari işletmelerin tescilini düzenlendiği üçüncü kısımda; ticari işletmeler bakımından tescil, değişiklik ve kayıt silme başvurularında sunulacak belgeler ile hangi hususların tescil edileceğine yer verilmiştir.

Ticaret şirketlerinin tescilinin düzenlendiği dördüncü kısımda; şirket türlerine göre tescil, değişiklik ve kayıt silme başvurularında sunulacak belgeler ile hangi hususların tescil edileceğine yer verilmiştir. Ayrıca, anonim ve limited şirketler bakımından genel ve özel sözleşme değişiklikleri ile Türk hukukunda ilk kez uygulamaya alınan tek pay sahipli anonim şirketler, tek ortaklı limited şirketler, şirketler topluluğu ile denetim olgusuna ilişkin tescil hususları da bu kısımda düzenlenmiştir.

Merkez değişiklikleri ve şubenin düzenlendiği beşinci kısımda; Türkiye içinde merkezin değişmesi, yabancı bir işletmenin merkezinin Türkiye'ye taşınması ve Kanunla yeni getirilen bir ticari işletmenin merkezinin yurtdışına taşınması konuları düzenlenmiştir. Şubenin tanımı yapılmış, şube unvanlarının oluşturulmasına ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Ayrıca bu kısımda, merkezleri Türkiye'de bulunan ticarî işletmelerin şubelerinin tescili, merkezleri Türkiye dışında bulunan ticari işletmelerin Türkiye'deki şubelerinin tescili, merkez ile şube kayıtlarının ilişkilendirilmesi ve şube kaydının silinmesine ilişkin hususlar yer almaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun, birleşme, bölünme, tür değiştirme ve ticari işletmenin devri hususlarında getirdiği yeni düzenlemelere altıncı kısımda, iflas ve konkordatoya ilişkin düzenlemelere ise yedinci kısımda yer verilmiştir.

Müdürlüklerin sicile ilişkin dosya ve evrakı saklaması, bilgi ve belgelerin verilmesi ile veri güvenliğinin nasıl sağlanacağı hususları sekiz ve dokuzuncu kısımda düzenlenmiştir.

Ticaret sicili kayıtlarının elektronik ortamda merkezi bir yapıda güncel olarak tutulması ve bu kayıtlara elektronik ortamda erişim imkânı sağlayacak olan 'Merkezi Sicil Kayıt Sistemi' oluşturulmuştur.

Tescil zorunluluğunun yerine getirilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesiyle ilgili olarak tescilin, 6762 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan yürürlükteki Tüzük'te olduğu gibi istem üzerine yapılması hususu devam ettirilmiştir ancak başvurunun yazılı veya elektronik ortamda yapılması hususu getirilmiştir.

TİCARET SİCİLİ TÜZÜĞÜ TASLAĞI MADDE GEREKÇELERİ

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 - Tüzüğün hazırlanış amacı ve kapsamı belirtilmiştir.

Dayanak

MADDE 2 - Tüzüğün hazırlanmasına dayanak oluşturan Kanun maddeleri belirtilmiştir.

Tanımlar

MADDE 3 - Tüzük metninde geçen önemli terimlerin tanımlarına yer verilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ticaret Sicili Müdürlüğünün Teşkilatı ve Denetimi

Kuruluş ve müdürlüğün iş çevresi

MADDE 4 - Maddede, Kanunun 24 üncü maddesi doğrultusunda müdürlüklerin kuruluşu, teşkilatlanması ve görev alanlarının belirlenmesine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Bilindiği üzere, 6762 sayılı Kanuna göre; ticaret sicili işlemlerini yürüten birimler ticaret sicili memurlukları olarak adlandırılmış ve bu şekilde teşkilatlanmıştır. Ancak; Yeni Kanun söz konusu işlemlerin mevcut sicil memurları yerine daha kurumsal bir yapıda faaliyet göstermek üzere kurulacak olan müdürlükler nezdinde yürütüleceğini öngörmüştür.

Tüzüğün bu maddesinin 2 inci fıkrasında müdürlüklerin kuruluşunda odanın üye sayısı, gelir durumu, bilgi işlem altyapısı, odada çalışan personelin sayı ve nitelik yönünden yeterlilikleri, odanın kurulu bulunduğu il ya da ilçenin çevresindeki müdürlüklere olan uzaklıkları gibi hususlar gözetilerek Bakanlıkça yapılacak inceleme sonucunda yeterli teşkilata sahip olup olmadıklarının tespitinin yapılacağı düzenlenmiştir. Ayrıca, Kanunun 24 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca, müdürlüklerin kurulmasında aranacak şartların Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

Kanunun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında, müdürlüklerin ticaret ve sanayi odaları veya ticaret odaları bünyesinde kurulacağı öngörülmektedir. Ayrıca 5174 sayılı Türkiye Odalar Ve Borsalar Birliği İle Odalar Ve Borsalar Kanununun 6 ncı maddesinde odaların kuruluş ve çalışma alanlarının il sınırları olduğu ve aynı Kanunun geçici 11 inci maddesinde önceden ilçelerde kurulmuş olan odaların mevcut çalışma alanları dahilinde

faaliyetlerini sürdürecekleri hüküm altına alınmıştır. Bu sebeple, üçüncü fıkrada müdürlüklerin görev alanları odaların kuruldukları il ya da ilçe sınırları olarak belirlenmiştir.

Ayrıca son fıkrayla da, özellikle büyükşehirlerdeki ulaşım imkanları, ilçelerin illere uzaklıkları, nüfus yoğunlukları, ticari hayatın gelişmişliği gibi sebepler dikkate alınarak ihtiyaca göre hizmetin yerinden ve daha etkin sağlanmasını teminen Bakanlık onayı ile müdürlüklerin iş çevresinde bağlı hizmet birimlerinin açılması imkanı sağlanmıştır.

Teşkilat

MADDE 5 - Bu maddede, Kanununun 24, 25 ve 1532 nci maddeleri doğrultusunda, müdürlüklerin kurumsallaşmalarında yaşanabilecek engellerin bertaraf edilmesi için teşkilat, personel yapısı, atanma esasları ve gelir kaynaklarına ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Birinci fıkrada müdürlüklerde bir müdür, bir müdür yardımcısı ve bir personel olmak üzere en az üç personelin olması gerektiği düzenlenmiştir.

İkinci fıkrada müdür ve yardımcılarının atanma tekliflerinin odanın icra organı olması dikkate alınarak oda yönetim kurulu tarafından yapılacağı düzenlenmiştir. Kanunda, müdür ve yardımcılarının atanmalarına ilişkin esaslara yer verilirken görevden alınmaları konusunda bir düzenleme öngörülmemiştir. Bu sebeple yetkide ve usulde paralellik ilkesi gereğince atanmadaki yöntemle görevden alınabilecekleri esası belirlenmiştir. Görevden alma işleminde subjektif uygulamaların önlenmesini teminen; bu işlemin haklı gerekçelere dayandırılması, mahallinde veya Bakanlıkça somut belgelere istinaden yapılan incelemeyle sonuçlandırılması amaçlanmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Bakanlığın, müdürlüklerde ve müdürlüğe bağlı hizmet birimlerinde çalıştırılacak müdür yardımcısı ve personel sayısının, sicile kayıtlı ticari işletme sayısına ve iş yoğunluğuna göre Kanununun 24 üncü maddesinde belirtilen Yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu hükümlerle müdürlüklerin yeterli personel ile örgütlenmeleri ve personel sıkıntısı çekerek iş yoğunluğundan kaynaklı sorunların önlenmesi amaçlanmıştır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, gelirlerin öncelikle müdürlük giderleri için kullanılacağı ve sicil hizmetleri için yeterli olmaması halinde, gerekli ilave kaynağın ilgili Oda tarafından sağlanacağı belirtilerek hizmetin kesintiye uğramadan sürdürülmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, gelir ve giderlerinin takibi açısından Bakanlığa bildirimde bulunma yükümlülüğü verilmiştir.

Yönetim

MADDE 6 - Maddede müdürlüğün sevk ve idaresi, müdürlük görevinin vekaleten yürütülmesi ile hizmet için gerekli personel, çalışma yeri, arşiv, demirbaş ve diğer malzemelerin teminine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

İkinci fıkrada hem müdür hem de müdür yardımcısı kadrolarının ikisinin birden boşalması durumunda sicil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz yürütülmesini teminen müdürlük personelinin birinin vekaleten görevlendirilmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Dördüncü fıkrada ise, müdür veya müdür yardımcılarının hastalık, izin ve dış görev gibi nedenlerle geçici olarak görevi başında bulunmaması halinde işlemlerin vekalet sistemiyle yürütüleceği öngörülmüştür. Ayrıca, müdür ve müdür yardımcılarının tamamının geçici olarak görevi başında bulunmaması durumunda da müdüre vekalet etmek üzere personel görevlendirilmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Beşinci fıkrasında, açılması öngörülen hizmet birimlerinde çalışacak personele ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Altıncı fıkrasında, müdür ve yardımcıları ile diğer sicil personelinin müdürlükteki görevlerinin dışında başka bir görev verilmesi yasağı getirilmiştir. Getirilen bu hükümlerle, kamu hizmeti niteliğindeki ticaret sicili hizmetlerinin etkin, etkili verimli, kesintisiz ve özerk bir şekilde yürütülmesi amaçlanmıştır. Ancak, müdürlüklerin odaların bünyesinde teşkilatlanması planlandığından, odanın çalışma düzenine ilişkin hususlar istisna tutulmuştur.

Müdürlük personelinde aranacak nitelikler

MADDE 7 - Birinci fıkrada, yürütülen kamu niteliğindeki hizmetin önemi dikkate alınarak ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümlerinden faydalanılarak müdür, müdür yardımcıları ve tescil işlemlerinin yürütülmesinde görev alacak diğer personelde aranacak şartlar belirlenmiştir.

İkinci fıkrada, göreve almadaki usul ve esasların Kanunun 24 üncü maddesi uyarınca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği öngörülmüştür.

Özlük hakları ve uygulanacak disiplin hükümleri

MADDE 8 - Maddenin birinci fıkrasında, müdürlüklerde görevli müdür ve yardımcıları ile diğer personelin özlük işlemlerinde bu Tüzük hükümlerinin uygulanacağı ancak eksikliklerin tamamlanmasını teminen bu Tüzükte düzenlenmemiş hususlarla ilgili olarak oda çalışanlarının tâbi olduğu mevzuatın da uygulanacağı belirtilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, müdürlükte yapılan işlemlerin asli ve süreklilik arz eden kamu hizmeti olması nedeniyle müdürlük personeli ile Oda arasında yapılacak hizmet sözleşmeleri belirsiz süreli iş sözleşmesi şeklinde düzenleneceği belirtilmiştir. Bu fıkrada yer alan hükümlerle müdürlükte çalışan personelin mesleki güvencesinin sağlanması amaçlanmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, müdürlük personeline sağlanacak ücret ve mali hakların tespitinde müdürlük personelinin yürüttüğü işlemlerin aslilik ve süreklilik arz eden kamu hizmeti olduğu; personelin hukuki ve mali sorumluluk taşıdığı; müdürlüğün iş yoğunluğu ve odanın sicili hizmetlerinden elde ettiği gelirin dikkate alınacağı belirtilmiştir.

Kanunun 26 ncı maddesinde müdürlükte görevli müdür, müdür yardımcısı ve sicil işlemlerini yürüten diğer personeline uygulanacak disiplin hükümlerinin Tüzük'te düzenleneceği öngörüldüğünden, maddenin dördüncü ve izleyen fıkralarında 657 sayılı Kanun ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri de dikkate alınmak suretiyle disiplin cezası gerektiren fiiller, uygulanacak disiplin cezaları ve uygulamanın usul ve esaslarına ilişkin ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir. Düzenleme yapılırken müdürlüğün oda içindeki konumu, müdürlük içindeki hiyerarşik yapı ve yapılan hizmetin önemi göz önünde bulundurularak müdürlüklerde çalışan personelin hukuki güvenliğe sahip olması ve müdürlükler arasında disiplin hükümlerinin uygulanmasına ilişkin olarak yeknesaklık sağlanması amaçlanmıştır.

Özellikle beşinci fıkrada müdürlükçe yürütülen hizmetin kamu hizmeti niteliği taşıması ve kesintiye uğramaması gerekliliği dikkate alınarak müdür ve müdür yardımcısına disiplin cezası olarak görevden alma cezasının uygulanamayacağı; ancak dördüncü fıkrada sayılan hallerin, müdür ve yardımcısının beşinci maddenin ikinci fıkrasına göre idari bir tasarruf olarak görevden alınmalarına bir gerekçe oluşturabileceği düzenlenmiştir.

Bakanlığın gözetim ve denetimi

MADDE 9 - Maddede, Kanunun 25 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, Bakanlığın müdürlüklerin faaliyetlerini her zaman denetlemeye ve gerekli tedbirleri almaya yetkili olduğu, bu denetimin Bakanlık müfettişleri tarafından yapılacağı hükmü getirilmiştir.

Bununla birlikte, müfettişler eliyle inceleme yaptırılması ihtiyacı olmayan ve mahiyeti itibariyle ön araştırma ile çözüme kavuşturulabilecek türdeki işlerin ise Bakanlık talimatları doğrultusunda görevlendirilecek personele yaptırılması öngörülmüştür.

Ayrıca, Maddenin üçüncü fıkrası ile Bakanlığın müdürlük personelinin mesleki bilgi ve görgülerinin artırılmasını sağlamak ve hizmette verimliliği artırmak amacıyla her türlü tedbiri alacağı belirtilerek, müdürlükte gerçekleştirilen hizmet kalitesinin artırılması ve yapılan işlemlerin mevzuata uygun olarak yürütülmesine katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Sorumluluk

MADDE 10 - Kanununun 25 inci maddesinin ikinci fıkrası ile getirilencicaret sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan Devletle ve ilgili odanın müteselsilen sorumlu olmalarına ilişkin hüküm bu madde de vurgulanmıştır. Diğer taraftan uygulamada daha önce yaşanan sıkıntılar dikkate alınarak müdürlüğün kararları aleyhine açılan davalarda müdürlüğün Oda tarafından yetkilendirilen avukat vasıtasıyla savunulması öngörülmüştür.

Ticaret siciline ilişkin her türlü belge ile elektronik ortamda tutulan her türlü kayıtların güvenliğini sağlamak üzere Odaca gerekli tedbirlerin alınması yükümlülüğü getirilmiştir. Ayrıca ilk kez, Ticaret sicili işlemlerinden doğan veya doğabilecek zararları karşılamak amacıyla Oda tarafından müdürlük personeline mesleki sorumluluk sigortası yaptırılması zorunluluğu getirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sicil Kayıtlarının Tutulması, Erişim Hakkı Ve Belge Verilmesi

Sicilde tutulacak defterler

MADDE 11 - Kanununun 24 üncü maddesinde kayıtların elektronik ortamda tutulmasına ilişkin ve 26ncı maddesinde de sicil defterlerinin tutulmasının usul ve esaslarının Tüzükte gösterileceği öngörüldüğünden; madde ile sicilde hangi defterlerin MERSİS üzerinden tutulacağı ile bu defterlere ilişkin içeriğin Bakanlıkça belirleneceği hükümlerine alınmıştır.

Sicil işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve kayıtlarının elektronik ortamda tutulması

MADDE 12 - Kanununun 24 üncü maddesinin 2 nci fıkrası ile 1526 ncı maddenin 3, 4 ve 5 inci fıkraları uyarınca sicil işlemlerinin MERSİS üzerinden ve elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile gerçekleştirilmesi hususlarının ana unsurları gösterilmiş, ayrıca diğer sicil işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesine ilişkin usul ve esasların Bakanlık tarafından çıkartılacak Tebliğde gösterileceği belirtilmiştir.

Madde ile getirilen en önemli yeniliklerden biride her tüzel kişiliğe verilen değişmez Mersis Numarası uygulamasıdır. Bu numara ile tüzel kişilere ait bilgilere ulaşmada ortak numaralama sisteminin oluşturulması sağlanacaktır. Bu numara tüzel kişilerin kimlik numarası niteliğinde olup, ilgili kamu kuruluşlarının tüzel kişiliklere ilişkin bilgi isteklerine bu ortak numara ile cevap verilmesine ilişkin alt yapı hazırlanmış olacaktır.

Veri Güvenliği

MADDE 13 - Madde ile elektronik ortamda MERSİS’de tutulacak bilgilerin güvenliğinin nasıl sağlanacağına ilişkin temel esaslar belirlenerek, uygulamaya ilişkin usul ve esasların Bakanlıkça çıkarılacak yönerge ile belirleneceği düzenlenmiştir.

Sicil kayıtlarına erişim hakkı

MADDE 14 - Kanununun 35inci maddesi hükmü gereği sicilde aleniyet ilkesi çerçevesinde yapılacak incelemeye ilişkin esaslar düzenlenmiş ve kayıtlar ile kayıtlara dayanak teşkil eden belgelerin MERSİS üzerinden elektronik ortamda da incelenmesiimkanı sağlanmıştır.

Onaylı tescil belgesi

MADDE 15 - İşletmeyi tanıtıcı ve varlığını kanıtlayıcı bir belge niteliğinde olan onaylı tescil belgesi, eski tüzükte de yer almakta olup sicil tasdiknamesi olarak ifade edilmiştir. Bu belge, özellikle işletmelerin çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ile gerçekleştirdiği iş ve işlemlerde istendiğinden, eski tüzükte tasdikname başlığı altındaki düzenleme, onaylı tescil belgesi olarak tekrar yer almıştır.

Ayrıca, sicile güvenin korunması ve işletme hakkında ilgililere karşı tam ve doğru bilginin ortaya konulması adına,onaylı tescil belgesinde yer alacak bilgilerde değişiklik olabileceği dikkate alınarak, geçerlilik süresi konmuş ve yeniden düzenlenmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Onaylı Örnek Verilmesi

MADDE 16 - Kanununun 35 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgililerin talebi doğrultusunda, belge ve senetlerin onaylı örneklerinin verilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Taşınmaza Tasarruf Belgesi

MADDE 17 - Madde ile müdürlüklerin 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanununun 2 nci maddesi hükmüne göre ticaret şirketlerinin taşınmaz üzerinde tasarruf edebileceklerine ilişkin belgeyi vermekle yükümlü olduklarına ilişkin eski tüzükte “gayrimenkule tasarruf vesikası” başlığı altındaki düzenlemeye “taşınma tasarruf belgesi” başlığı altında tekrar yer verilmiştir.

Belgelerin saklanma süresi

MADDE 18 - Maddede, tescil istemleri ve tescile esas belgelerin kayıt tarihlerinden itibaren süresiz olarak saklanacağı düzenlenmiştir.

Sicil dosyalarının veya evrakının yetkili makamlara verilmesi

MADDE 19 - Maddede mahkemeler, cumhuriyet savcılıkları ve Kanununun 24 üncü maddesi gereğince sicil, 210 uncu maddesi gereğince ticaret şirketlerinin işlemleri üzerinde gözetim ve denetim yetkisi olan Bakanlığın denetim elemanlarına, kağıtortamında veya elektronik ortamda arşivlenen evrakın verilmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

İKİNCİ KISIM

Tescil Usulü

BİRİNCİ BÖLÜM

Sicile Başvuru, Belgeler ve Zaman Unsurunun Belirlenmesi

Genel Olarak

MADDE 20 - Madde,Kanununun 27 nci maddesi doğrultusunda düzenlenmiş olup, tescilin tam ve doğru şekilde yapılabilmesi için tescilin belgeye dayanması esas alınmıştır.

Aynı zamanda tescile dayanak olan belgenin elektronik ortamda da ibrazı imkanı getirilerek ilgililere yeni bir kolaylık sağlanmıştır. Öte yandan, müdürlüğün Kanununun 32 nci maddesiyle düzenlenen inceleme görevini tam olarak yerine getirebilmesini teminen bu Tüzükte ve Bakanlıkça yapılacak diğer düzenlemelerle belirlenen belgelerin yanı sıra gerekli görülecek doğrulayıcı diğer belgelerin de istenebileceği düzenlenmiştir.

Zaman unsurunun belirlenmesi

MADDE 21 - Maddede, Kanununun 27 nci maddenin birinci fıkrası ve 1526 maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca tescil edilen bir olgunun tescil anının tespiti ve zaman unsurunun ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

Kanununun 27 nci maddesinde harca tabi işlerde harç makbuzunun tarihinin tescil anının saptanmasında belirleyici olacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak, harca tabi olmayan işlemler ile elektronik ortamda gerçekleştirilecek işlemlerde tescil anının nasıl saptanacağına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Bu nedenle, uygulamada yaşanabilecek sorunların önlenmesini teminen, elektronik ortamda gerçekleştirilecek tüm işlemlerde tescil anı tescil tarihi ile belirlenmiş olup, tescil tarihi de güvenli elektronik imza ile yapılan tescil işlemi esnasında ortaya çıkan zaman damgası olarak tanımlanmıştır.

Ayrıca, uygulamada harca tabi olan işlerde harç makbuzu yatırıldıktan çok sonra, hatta Kanuni tescil süresi dahi aşılarak makbuzun müdürlüğe ibraz edildiği görülmektedir. Söz konusu sorunu engellemek ve ilgilileri Kanuni tescil süresi içinde tescil işlemlerini yapmaya teşvik etmek amacıyla, harç makbuzunun aynı gün ibrazı halinde tescil anının harç makbuzunun tarihi olarak belirlenebileceği öngörülmüştür.

Başvuru, içerik ve şekil

MADDE 22 - Maddede, Kanununun 27 ila 29 uncu maddeleri uyarınca tescil başvurusuna ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Ayrıca, teknolojinin getirdiği imkanların kullanılarak hizmetin daha kolay verilebilmesi amacıyla başvurunun müdürlüğe elektronik ortamda da yapılabilmesi imkanı sağlanmıştır.

Taahhütname

MADDE 23 - İşletmeye ait bilgelerin doğruluğunu kanıtlanması ve sorumluluğun belirlenmesi amacıyla ilgililerden beyan edilen bilgilerin doğruluğuna ilişkin bir taahhütname talep edilmesi ve bu taahhütnamenin içeriği düzenlenmiştir.

Başvuruya yetkili kişiler

MADDE 24 - Kanununun ilgili maddeleri uyarınca, işletme ve şirket türlerine göre ve tescil işleminin konusu itibarıyla başvurunun kimler tarafından yapılacağı hususları düzenlenmiştir.

Mahkeme veya bir resmi kurumun kararına dayanan tescil

MADDE 25 - Mahkeme veya bir resmi kurumun kararı üzerine tescil işleminin müdürlükçe resen yapılacağı hüküm altına alınmış, aynı zamanda sözkonusu kararda müdürlük resen tescille zorunlu tutulmamışsa, tescil işleminin kim tarafından yapılacağı konusunda herhangi bir tereddüte mahal vermemek ve tescilin bir an evvel gerçekleştirilmesi için, başvurunun ilgililerce yapılması; aksi halde tescile davet hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Tescile İlişkin Temel İlkeler

Gerçeklik İlkesi, Aldatma Yasağı ve Kamu Düzenine Uygunluk

MADDE 26 - Kanununun 32 nci maddesinin üçüncü fıkrası, önemi itibariyle bu maddede tekrar vurgulanmıştır.

Sicil işlemlerinin tabi olduğu hükümler

MADDE 27 - Sicile ait bütün işlemlerin Kanun, diğer kanunlar ve Tüzük hükümlerine göre yapılacağı belirtilerek, tescil, değişiklik ve kayıt silmeye ilişkin tanımlamalar yapılmış ve bu işlemlere karşı itirazın nasıl gerçekleştirileceği düzenlenmiştir.

Tescil edilmiş olgularda değişiklikler

MADDE 28 - Kanununun 31inci maddesine ilişkin olarak açıklayıcı düzenleme yapılmıştır.

Tescil ve ilanın üçüncü kişilere etkisi

MADDE 29 - Kanununun tescil ve ilanın üçüncü kişilere etkisini düzenleyen 36 ncı maddesi, önemine istinaden bu maddeye aktarılmıştır.

Harçlar

MADDE 30 - Madde,02/07/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 126,127 ve 128 inci maddeleri uyarınca düzenlenmiştir.

Dil

MADDE 31 - Ticaret sicili kayıtları ve tescile dayanak oluşturan tüm belgelerin Türkçe olması gerektiğine ve yabancı dildeki belgelerin nasıl ibraz edileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Süre

MADDE 32 - Kanununun 30 uncu maddesinin hükümleri, önemine istinaden burada da vurgulanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Müdürlüğün İnceleme Yükümlülüğü, Tescil İsteğinin Reddi, Tescile Davet ve Ceza, Değişikliklerin Tescili, Müdürlüğe Bildirim Yükümlülüğü

Müdür ve yardımcılarının inceleme yükümlülüğü

MADDE 33 - Birinci fıkrada, Kanununun 32 nci maddesinde belirtilen inceleme yükümlülüğünün nasıl yerine getirileceği detaylı olarak açıklanmıştır.

İkinci fıkrada, inceleme sonucunda yapılan başvuruda eksiklik bulunmasının tespiti durumunda isteğin doğrudan reddi yerine süre verilerek eksikliğin tamamlanması suretiyle tescil işleminin gerçekleştirilmesi öngörülmüş olup, kamu hizmeti niteliğindeki sicil işlemlerinin yerine getirilmesi için ilgililer açısından esneklik sağlanmıştır. Kanununun 32 nci maddesinde belirtilen “uygun süre” , uygulamada yeknesaklığın sağlanması ve tescil işleminin bir an önce yapılması amacıyla 30 gün olarak belirlenmiştir.

Tescil isteğinin reddi veya işlemlerde eksiklik bulunması durumunda verilecek kararlar ve tebliği

MADDE 34 - Tescil edilecek olguda tamamlanması mümkün olmayan eksikliklerin bulunması halinde tescilin ret edilmesi, aynı başvuruda birden fazla olgunun tescil edilmesi gerektiği ve bu olgulardan bazılarında eksiklik bulunduğu durumlarda tescilin tamamen reddi yerine uygun olanların tescil edilmesiyle birlikte tescile uygun olmayan olgular açısından başvurunun kısmen reddine ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Bu hükümlerle, ilgililer açısından başvurunun doğrudan reddi yerine kısmen veya tamamlanması yoluna gidilerek kolaylık sağlanması amaçlanmıştır.

Ayrıca, tescil başvurusunun kısmen veya tamamen reddi halinde alınacak karar ve yapılacak bildirimler düzenlenmiştir.

Tescile Davet ve Ceza

MADDE 35 - Madde Kanununun 33 üncü maddesi doğrultusunda düzenlenmiş olup, uygulamada birliği ve açıklığı sağlamak bakımından davet için öngörülen uygun bir süre 30 gün olarak belirlenmiş ve yapılacak davetin içeriği düzenlenmiştir.

Ayrıca, kaçınma sebebi bildirilmesine rağmen olgunun tescil edilmesi gerektiği kanaatini taşıyan müdürün durumu mahkemeye intikal ettireceği ve mahkemece verilen karar sonucunda hareket olunacağı hususlarına açıklık getirilmiştir.

Müdürlüğe üçüncü kişilerin başvurusu ve sonuçları

MADDE 36 - Kişisel bir yararı olsun veya olmasın, müdürlükçe alınacak bir karar ve yapılacak bir işlem hakkında üçüncü kişilerce Kanununun 32 nci maddesindeki şartlara aykırı olduğu gerekçesiyle müdürlüğe yapılacak başvurunun şartları ve bu başvuru üzerine müdürlükçe yapılacak işlemler düzenlenmiştir. Müdürlüğün, yapılan başvuruyu inceledikten sonra iddianın haklılığına karar vermesi halinde; işlemi veya kararı değiştireceği ya da duruma göre işlemi veya kararı kaldıracağı yahut iddianın yerinde olmadığına karar vermesi durumunda ise üçüncü kişinin başvurusunu gerekçeli olarak geri çevireceği belirtilmiştir.

Müdürlüğe bildirim yükümlülüğü

MADDE 37 - Eski Tüzüğün 45 inci maddesinde yer alan resmi makamların herhangi bir olgunun tescili veya herhangi bir olguya ait kaydın değiştirilmesi veya silinmesi hususlarına ait öğrendiği bilgileri müdürlüğe bildirme yükümlülüğü burada da korunmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İtiraz, Geçici Tescil ve İlan

İtiraz

MADDE 38 - Kanununun 34 üncü maddesi, önemine istinaden bu maddede vurgulanmıştır.

Geçici Tescil

MADDE 39 - Bu madde Kanununun 32 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmü çerçevesinde düzenlenmiştir. Çözümü bir mahkeme kararına bağlı olan veya Müdür tarafından kesin olarak tescilinde tereddüte düşülen hallerde, müdür bu hususu ilgiliye bildirecektir. İlgili de bu bildirim üzerine geçici tescil için müdürlüğe başvurabilir. Söz konusu geçici tescil; ilgililerce mahkemeye başvurulduğu veya aralarında anlaşma sağlandığı ispatlanmazsa müdürlükçe resen silinir. Maddede ayrıca mahkemeye başvurulmuşsa,

mahkemenin vereceği hükmün kesinleşmesinin bekleneceği ve kesin hükme göre işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

İlan

MADDE 40 - Kanunun 35 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları, önemlerine istinaden bu madde metninde tekrar edilmiştir. Ayrıca, şirket sözleşmesinde veya mevzuatta tesciledilmeksizin ilan edilmesi öngörülen hususların da ilan edilebileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ticaret Unvanı ve İşletme Adı

Gerçek ve tüzel kişilerin unvan ve işletmelerini tescil ettirme yükümlülüğü

MADDE 41 - Bu madde, Kanunun 40 ıncı maddesinin birinci ve ikinci fıkraları uyarınca düzenlenmiştir. Üçüncü fıkra ise eski Tüzüğün tekrarıdır.

Ticaret unvanının şekli

MADDE 42 - Genel olarak, Kanunun 41 ila 44 üncü maddeleri doğrultusunda unvanların oluşturulmasına ilişkin hususlar bir arada düzenlenmiştir. Bununla birlikte, kamuya yararlı derneklerin faaliyetleri ile bu derneklerin ve gelirin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıfların işletmelerinin faaliyetlerinin karışmaması için unvanlarda işletme konusunun da belirtilmesi hususu düzenlenmiştir.

Ticaret unvanına ilişkin ortak hükümler

MADDE 43 - Maddede Kanunun 40 ıncı maddesi ile 45 ila 47nci maddeleri doğrultusunda ticari işletmelerin unvanlarına ilişkin ortak hükümler düzenlenmiştir. Tüzüğün 42 nci maddesinde belirtilen ticari işletmelerin ticaret unvanlarına ek yapılmasına ilişkin usul ve esaslar gösterilmiştir. Ticari işletmelerin ek kullanma zorunluluğubulunmamakla birlikte işletmelerinin ayırt edilmesi amacıyla ek kullanmaları da mümkün bulunmaktadır. Ancak bu ekler, üçüncü kişilerde yanlış izlenim uyandırmamalı ve haksız menfaat sağlamaya yönelik olmamalıdır. Bazı eklerin kullanılması da önemi sebebiyle Bakanlar Kurulu'nun iznine bırakılmıştır.

Ayrıca, ticarî işletme sahibinin veya bir ortağın ticaret unvanında yer alan adının değişmesi ile kollektif veya komandit şirkete ya da donatma iştirakine yeni ortakların girmesi hâlinde ticaret unvanı değiştirilmeksizin olduğu gibi kalabileceği hususları düzenlenmiştir. Ticaret unvanlarının değiştirilmeksizin aynı kalabilmesine ilişkin hükümler ile, ticaret unvanının aynı kalmasıyla belirtilen sebeplerden dolayı ticari işletmelerin edinmiş olduğu müşteri çevresini kaybetmesi önlenmiş olacak ve ticaret unvanının ticari işletmelerin tanıtımını sağlama fonksiyonu da göz önüne alındığında, ticari işletmelerin kendisini oluşturan ortaklarından ayrı bir kişiliğinin olması hususunu da güçlendirmiş olacaktır. Bazen ticaret unvanlarının işletmelerin en değerli varlıklarından biri olduğu da görülmektedir. Bu maddede düzenlenen hükümler ile bu hususa da hizmet edecektir.

Ticaret unvanına ilişkin Müdürlüğe bildirim ve ceza

MADDE 44 - Kanunun 51 nci maddesi uyarınca, bir ticaret unvanının tescil edilmediğinin veya kanun hükümlerine aykırı olarak tescil edildiğinin veya kullanıldığının öğrenilmesi halinde bu durum yetkili makamlara bildirilme zorunluluğu ile bu makamların hangileri olduğu maddede ifade edilmiştir. Ayrıca, Kanunun 39 ilâ 46 ve 48 inci madde hükümlerini ihlâl edenler ve 49 uncu maddeye aykırı olarak ticaret unvanını devredenlerle

devralan ve kullanan kimselerin Kanunun Sorumluluk başlığı altında yer alan 38 inci maddenin birinci fıkrasına göre hapis veya adli para cezasıyla cezalandırılacağı düzenlenmiştir.

İşletme adı

MADDE 45 - İşletmeyi doğrudan tanıtmak ve benzer işletmelerden ayırt etmek için kullanılan işletme adlarının tescil ettirilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Ayrıca, tescil edilen işletme adları hakkında Kanunun ticaret unvanına ilişkin hangi madde hükümlerinin işletme adı hususunda uygulanacağı belirtilmiştir.

ALTINCI BÖLÜM

Ticari Temsilci ve Acente

Ticari temsilcinin tescili

MADDE 46 - 6098 sayılı Borçlar Kanununun 547 nci maddesine göre ticari temsilcinin tescil edileceği öngörüldüğünden, buna ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Acentenin müvekkili adına sözleşme yapma yetkisinin tescili

MADDE 47 - Kanunun 107 nci maddesinin ikinci fıkrasında acentelik yetkisi veren sözleşmenin tescil edileceği öngörüldüğünden, tescil başvurusunda müdürlüğe verilecek belgeler ile tescil edilecek olgular düzenlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Ticari İşletmelerin Tescili

BİRİNCİ BÖLÜM

Gerçek Kişilere Ait Ticari İşletmeler

Tescil başvurusunda istenen belgeler

MADDE 48 - Maddede, gerçek kişiye ait ticari işletmenin tescil başvurusunda istenecek belgeler düzenlenmiştir. İstenecek belgeler arasında nüfus cüzdanı fotokopisi yerine T.C. kimlik numarası sayılarak gereksiz bir belgenin istenmesi önlenmiştir. Ayrıca, Tüzüğün 23 üncü maddesinde düzenlenen taahhütname ile Kanunun 40 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince imza beyannamesinin de, tescil başvurusunda müdürlüğe verileceği öngörülmüştür.

Tescil

MADDE 49 - Maddenin 1 inci fıkrasında, açıklık, şeffaflık, tam ve doğru bilgilendirme, ortakların, alacaklıların ve üçüncü kişilerin haklarının korunması unsurları dikkate alınarak hangi olguların tescil edileceği düzenlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, velayet ve vesayet altında bulunan işletme sahiplerinin fiil ehliyetinin bulunmadığı hususu dikkate alınarak Medeni Kanun hükümleri çerçevesinde söz konusu kişiler için atanacak veli veya vasinintescil edilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Ayrıca işletme sahibine bir yasal danışman atanması durumunda yasal danışmanın da tescil edileceği düzenlenmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Bu Tüzüğün 23 üncü maddesinde gösterilen taahhütnamede yer alan bilgilerin değişmesi halinde bunların da tescil edileceği belirtilerek taahhütnamede yer alan bilgilerin güncel ve doğru olması temin edilmeye çalışılmıştır.

Kaydın silinmesi

MADDE 50 - Maddede, gerçek kişiye ait ticari işletmenin faaliyetine son verilmesi, işletme sahibinin ölümü ve işletmenin devri durumlarında işletmenin kaydının silinmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Ayrıca, maddenin ikinci fıkrasında gerçek kişiye ait ticari işletmenin sahibinin ölümü durumunda, mirasçılardan birinin işletmenin kaydının silinmesi için talepte bulunması gerektiği ancak işletmenin devamının istenmesi halinde ise yeni sahibinin, mirasçıların muvafakatini almak suretiyle ticari işletmenin kendi adına tescil edilmesini isteyebileceği öngörülmüştür.

İKİNCİ BÖLÜM

Derneklere Ait Ticari İşletmeler

Tescil başvurusunda istenen belgeler

MADDE 51 - Maddede, derneklere ait ticari işletmenin tescil başvurusunda istenecek belgeler düzenlenmiştir. İstenecek belgeler arasında işletmeyi temsile yetkili kişiler için nüfus cüzdanı fotokopisi yerine TC kimlik numarası sayılarak gereksiz bir belgenin istenmesi önlenmiştir. Ayrıca Tüzüğün 23 üncü maddesinde düzenlenen taahhütname ile Kanunun 40 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince işletmeyi temsile yetkili kişilerin imza beyannamelerinin, tescil başvurusunda müdürlüğe verileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, derneğe ait işletmenin tüzel kişiliği olmadığından ve Kanunun 16 ncı maddesi uyarınca derneğin kendisi tacir sıfatı taşıdığından dernek tüzel kişiliğine ilişkin bazı belgeler istenmiştir.

Tescil

MADDE 52 - Maddede, ticari işletmenin sahibinin dernek tüzel kişiliği olduğu hususu dikkate alınarak ve açıklık, şeffaflık, tam ve doğru bilgilendirme, ortakların, alacaklıların ve üçüncü kişilerin haklarının korunması unsurları gözetilerek hangi olguların tescil edileceği düzenlenmiştir.

Kaydın silinmesi

MADDE 53 - Maddede, derneğe ait ticari işletmenin faaliyetine son verilmesi halinde, tescil işlemine dayanak teşkil etmesi bakımından derneğin yetkili organı tarafından alınmış kararın noter onaylı bir örneğinin müdürlüğe ibraz edilmesi gerektiği ve bu başvuru üzerine sicilden kaydının silineceği düzenlenmiştir.

Ayrıca, derneğin tüzel kişiliğinin sona ermesinin ilgili mahkeme, ilgili mülki idari amirlik veya İçişleri Bakanlığı tarafından müdürlüğe bildirilmesi durumu da dikkate alınarak, derneğe ait ticari işletmenin kaydının resen silinmesi hususu düzenlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Vakıflara Ait Ticari İşletmeler

Tescil başvurusunda istenen belgeler

MADDE 54 - Maddede, vakıflara ait ticari işletmenin tescil başvurusunda istenecek belgeler düzenlenmiştir. İstenecek belgeler arasında işletmeyi temsile yetkili kişiler için nüfus cüzdanı fotokopisi yerine TC kimlik numarası sayılarak gereksiz bir belgenin istenmesi önlenmiştir. Kanununun 40 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince işletmeyi temsile yetkili kişilerin imza beyannameleri ile 23 üncü maddesinde düzenlenen taahhütnamenin tescil başvurusunda müdürlüğe verileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, vakfa ait işletmenin tüzel kişiliği olmadığından ve Kanununun 16 ncı maddesi uyarınca vakfın kendisi tacir sıfatı taşıdığından dernek tüzel kişiliğine ilişkin bazı belgeler istenmiştir.

Tescil

MADDE 55 - Maddede, ticari işletmenin sahibinin vakıf tüzel kişiliği olduğu hususu dikkate alınarak ve açıklık, şeffaflık, tam ve doğru bilgilendirme, ortakların, alacaklıların ve üçüncü kişilerin haklarının korunması unsurları gözetilerek hangi olguların tescil edileceği düzenlenmiştir.

Kaydın silinmesi

MADDE 56 - Maddede, vakfa ait ticari işletmenin faaliyetine son verilmesi halinde, tescil işlemine dayanak teşkil etmesi bakımından vakfın yetkili organı tarafından alınmış kararın noter onaylı bir örneği ile işletmeye ait aktif ve pasiflerin sıfırlanmış olduğunu gösterir yetkililerce imzalanmış beyanın müdürlüğe ibraz edilmesi gerektiği ve bu başvuru üzerine sicilden kaydının silineceği düzenlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kamu Tüzel Kişileriyle Kamuya Yararlı Dernekler ve Gelirinin Yarısından Fazlasını Kamu Görevi Niteliğindeki İşlere Harcayan Vakıflara Ait Ticari İşletmeler

Tescil başvurusunda istenen belgeler

MADDE 57 - Kanununun 16 ncı maddesi gereğince, kamu tüzel kişileri ile kamu yararına çalışan dernekler ve gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflar, bir ticari işletmeyi, ister doğrudan, ister kamu hukuk hükümlerine göre yönetilen ve işletilen bir tüzel kişi eliyle işletsinler tacir sayılmayacağından ve dolayısıyla tacir sıfatı işletmenin kendisinde olduğundan alacakların korunması bakımından Tüzüğün 51 ve 54 üncü maddesinde istenen belgelere ilave olarak (f),(g) ve (ğ) fıkralarında belirtilen belgeler de istenmiştir.

Tescil

MADDE 58 - Maddede, kamu tüzel kişileriyle kamuya yararlı dernekler ile gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflara ait ticari işletmelerde açıklık, şeffaflık, tam ve doğru bilgilendirme, ortakların, alacaklıların ve üçüncü kişilerin haklarının korunması unsurları dikkate alınarak hangi olguların tescil edileceği düzenlenmiştir.

Kaydın silinmesi

MADDE 59 - Maddede, kamu tüzel kişileriyle kamuya yararlı dernekler ile gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflara ait ticari işletmelerin faaliyetlerine son verilmesi halinde, tescil işlemine dayanak teşkil etmesi bakımından yetkili organ tarafından alınmış kararın noter onaylı bir örneği ile alacaklıların korunmasını teminen işletmeye ait aktif ve pasiflerin sıfırlandığını gösterir yetkililerce imzalanmış beyanın müdürlüğe ibraz edilmesi gerektiği ve bu başvuru üzerine sicilden kaydının silineceği düzenlenmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Donatma İştiraki

Belgeler

MADDE 60 - Kanununun 1065 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca tescil edileceği öngörüldüğünden müdürlüğe ibraz edilecek belgeler düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 61 - Kanununun 1065 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca tescil edileceği öngörüldüğünden tescil edilecek olgular düzenlenmiştir.

Sona erme ve tasfiye

MADDE 62 - Tescile dayanak teşkil etmesi, ilgililerin tam ve doğru bilgilendirilmesi hususları dikkate alınarak donatma iştirakinin sona ermesi ve tasfiyesinde müdürlüğe ibraz edilecek belgeler ve tescil edilecek olgular düzenlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Ticaret Şirketlerinin Tescili

BİRİNCİ BÖLÜM

Kollektif ve Komandit Şirketler

Başvuru ve İbraz Edilmesi Gereken Belgeler

MADDE 63 - Maddede, Kollektif ve Komandit Şirketlerin tescil başvurusunda istenecek belgeler düzenlenmiştir. Kanununun 215 ve 305 inci maddeleri doğrultusunda şirket sözleşmesinin notelikçe bir örneği, Kanununun 40 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince tescil başvurusunda şirketi temsile ve ilzama yetkili kişilerin imza beyannameleri, Kanununun 319 ve 321 inci maddeleri gereğince şirketin borçlarından dolayı sorumluluğu taahhüt ettiği sermaye ile sınırlı olduğundan sözkonusu sınırın belirlenmesi amacıyla aynı sermayenin değerlemesine ilişkin değerlendirme raporunun tescile dayanak olarak müdürlüğe verilmesi düzenlenmiştir. Ayrıca Kanununun 128 inci maddesi doğrultusunda şirkete sermaye olarak konulacak ayınların şirketin tasarrufuna geçebilmesi için üzerlerinde herhangi bir sınırlama olmadığının tespitine ve sözkonusu aynı sermaye üzerinde ortağın tasarrufunun engellenmesine ilişkin belgeler istenmiştir.

Tescil

MADDE 64 - Kollektif ve komandit şirketlerin tesciline ilişkin hususlar iki ayrı fıkra halinde tek maddede düzenlenmiştir. Birinci fıkrada kolektif şirketlerin ikinci fıkrada komandit şirketlerin tesciline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Birinci fıkrada; Kanunun 213 üncü maddesinde sayılan ve şirket sözleşmesi ile kayıt altına alınması zorunlu tutulan olguların Kanunun 215 inci maddesinde tescil edileceği öngörüldüğünden Maddede bu doğrultuda düzenleme yapılmıştır. Ayrıca, nüfus cüzdanı fotokopisi yerine T.C. kimlik numarası istenerek gereksiz bir belgenin istenmesi önlenmiş, Kanunun 39 uncu maddesinin ikinci fıkrasında tacirin işletmesi ile ilgili olarak kullandığı her türlü belge ve kağıtta sicil numarasının da gösterileceği öngörüldüğünden bu numaranın da tescili öngörülmüş ve Kanunun 272 nci maddesinde tasfiye memurlarının şirket sözleşmesiyle atanabileceği öngörüldüğünden bu hususun Kanunun 283 üncü maddesinde tescil edileceği hüküm altına alındığından buna ilişkin düzenleme de yapılmıştır.

İkinci fıkrada ise kollektif şirketler için düzenlenen ve komandit şirketler için de öngörülen benzer hükümler dışında komandit şirkette yer alan sorumluluk ve ortak yapısına ilişkin farklılıklar dikkate alınarak (d) ve (e) bentleri ile ilave düzenleme yapılmıştır.

Sona erme ve tasfiye

MADDE 65 - Maddenin birinci fıkrasında, bir kollektif ya da komandit şirketin tasfiyeye girişinin tesciline dayanak olacak belgeler sayılmış ikinci fıkrada ise tasfiye sürecinin sonlandırılarak şirket unvanın sicilden silinmesine dayanak oluşturacak belgelere ilişkin düzenlemeye yer verilmiştir

Tescile dayanak teşkil etmesi bakımından birinci fıkranın (a) bendinde tasfiyenin genel kurul kararına dayanması halinde ortaklar kurulu kararının noter onaylı örneği, (b) bendinde ise Kanunun 243 üncü maddesinde sayılan ortaklar kurulukararındaki nedenlere tasfiyeye girilmesi halinde buna ilişkin kararın onaylı örneğinin istenmesi düzenlenmiştir.

Kanunun 280 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki “Tasfiye hâlinde bulunan kollektif şirket adına düzenlenen bütün belgeler ve senetlerin “tasfiye hâlinde bulunan filan şirketin tasfiye memurları” ibaresi eklenerek tasfiye memurları tarafından imzalanması şarttır” hükmü uyarınca (c) bendinde tasfiye memurları için imza beyannamesi istenilmesi düzenlenmiştir.

Kanunun 273 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, tasfiye memurlarının üçüncü kişilerden de seçilmelerine imkan verilmesi hususu dikkate alınarak ve bu kişilerin sözkonusu görevi kabul etmemeleri dolayısıyla uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen üçüncü kişilerin görevi kabul ettiklerine dair belgenin müdürlüğe ibraz edilmesi hususu düzenlenmiştir.

Diğer yandan Kanunda açık bir hüküm olmamasına karşın genel hükümler çerçevesinde tasfiye sürecinde alacaklıların korunması gerekliliği göz önünde bulundurularak alacaklıların davetine ilişkin ilan metni belgeler arasında sayılmıştır.

Tescil

MADDE 66 - Kanunun 250 ve 303 üncü maddeleri doğrultusunda tasfiyeye giriş ve tasfiyenin tamamlanmasında hangi olguların tescil edileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Madde ile şirket hakkında gerçek durumun yansıtılması ve üçüncü kişilerin haklarının korunması amaçlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketler

Uygulanacak hükümler

MADDE 67 - Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket, Kanununun 564 ila 572 nci maddeler arasında düzenlenmekte olup madde genel itibarıyla bu hükümler ve bu hükümlerin atıf yaptığı ilgili anonim şirket hükümlerine göre kaleme alınmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Anonim Şirketler

BİRİNCİ AYIRIM

Kuruluş

Başvuru ve Belgeler

MADDE 68 - Maddede, Anonim şirketlerin tescil başvurusunda istenecek belgeler düzenlenmiştir. Birinci fıkranın (a), (b), (d), (e) ve (ğ) bentlerinde sayılan belgeler Kanununun "Kuruluş Belgeleri" başlıklı 336 ncı maddesinde sicil dosyasında yer alması gereken belgeler ifade edildiğinden bu belgelerin müdürlüğe verilmesi öngörülmüştür.

Ayrıca Kanununun 344 üncü maddesinin birinci fıkrasında nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi gerektiği öngörüldüğünden (c) fıkrasında sayılan; Kanununun 342 nci maddesinde aynı sermaye olarak konulacak malvarlığı unsurları üzerinde sınırlı aynı hak, haciz ve tedbir bulunmamasının gerekliliği öngörüldüğünden (f) fıkrasında sayılan; Kanununun 128 nci maddesinin 2 nci fıkrası doğrultusunda şirkete konulan sermayenin korunması amacıyla (g) fıkrasında sayılan; Kanununun 333 üncü maddesinde faaliyet alanları Bakanlıkça belirlenen şirketlerin kuruluşunda Bakanlıktan izin alması gerekliliği öngörüldüğünden (h) fıkrasında sayılan; Kanununun 400 üncü maddesi uyarınca (ı) fıkrasında sayılan; Kanununun 359 uncu maddesinde kuruluşta şirket sözleşmesiyle birden fazla yönetim kurulu üyesinin atanması halinde, bu üyelerin en az dörtte birinin yüksek öğrenim görmüş olması öngörüldüğünden (i) fıkrasında sayılan; yine Kanununun 359 uncu maddede doğrultusunda ve maddenin gerekçesinden anlaşılacağı üzere yönetim kuruluna dışarıdan üye atanabileceği öngörüldüğünden, bunların görevi kabul etmemeleri dolayısıyla uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen (j) fıkrasında sayılan; Kanununun 359 uncu maddesinde tüzel kişilerin yönetim kurulu üyesi olabileceği düzenlendiğinden bunların temsilcilerinin seçimine yönelik olarak (k) fıkrasında sayılan; Kanununun 40 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince tescil başvurusunda şirketi temsile ve ilzama yetkili kişilerin imza beyannameleri istendiğinden (l) fıkrasında sayılan belgelerin müdürlüğe verilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 69 - Anonim şirketin tesciline ilişkin bu madde genel olarak Kanununun 354 ncü maddesine göre düzenlenmiştir. Kanununun 354 üncü maddesinin son fıkrasında 343 üncü maddeye göre hazırlanacak bilirkişi raporunun da tescil edileceği öngörüldüğünden maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde buna ilişkin düzenleme yapılmıştır. Ayrıca maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi, Kanununun 359 uncu maddesinin ikinci fıkrası doğrultusunda düzenlenmiştir. Kanununun 36 ncı maddesi ilan edilen şirket sözleşmesi hükümlerinin üçüncü kişiler hakkında hukuki sonuçlarını düzenlediğinden üçüncü fıkrada bu hususa ilişkin düzenleme yapılmıştır. Maddenin ikinci fıkrası, Kanununun 128 inci maddesinin altıncı fıkrası doğrultusunda düzenlenmiştir.

İKİNCİ AYIRIM

Genel Sözleşme Değişikliği

Başvuru ve tescil

MADDE 70 - Maddede, genel olarak Kanunun 453, 454 ve 455 nci maddeleri doğrultusunda sözleşme değişikliğinde müdürlüğe ibraz edilecek belgeler ve tescile ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde, Kanunun 333 üncü maddesine göre faaliyet alanları Bakanlıkça belirlenen şirketlerin sözleşme değişikliklerinde Bakanlıktan izin alınması gerektiğinden, izin alındığına dair belgenin, (b) bendinde Kanunun 455 inci maddesine göre esas sözleşmesinin değiştirilmesine ilişkin genel kurul kararının tescil edilmesi gerektiğinden kararın onaylı suretinin, (c) bendinde ilgililerin tam ve doğru bilgilendirilmesi ve incelemede kolaylık sağlanması bakımından sözleşmenin değişen maddesinin/maddelerinin yeni metninin, (ç) bendinde Kanunun 454 üncü maddesi doğrultusunda imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun alacağı kararın noter onaylı örneğinin müdürlüğe verilmesi düzenlenmiştir.

İkinci fıkrada sözleşme değişikliğine ilişkin yapılacak tescil işlemi düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra 455 inci maddede değişikliğin şubelerin bulunduğu yer ticaret siciline de tescili öngörülmektedir. Ancak Kanunun 24 üncü maddesine dayanılarak oluşturulacak ve ticaret siciline ilişkin kayıtların elektronik ortamda tutulduğu ve ticaret sicili işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü merkezi veri tabanı uygulaması olan Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) ile merkez ile şube kayıtları arasında karşılıklı erişim imkanı sağlanacağından, değişikliğe ilişkin olarak şubenin bulunduğu yer sicilinde ayrı bir işlem yapılmasına gerek olmadığı hususu düzenlenmiştir.

Üçüncü fıkra ise, Kanunun 454 üncü maddesi hükümlerine göre düzenlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Özel Sözleşme Değişiklikleri

I- Sermaye Artırımı

Başvuru

MADDE 71 - Maddenin birinci fıkrası Kanunun 456 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince düzenlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrası ise Kanunun 456 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ve aynı fıkrada 345 inci maddeyle yapılan yollama uyarınca düzenlenmiştir.

Üçüncü fıkrası, şeffaflık ilkesi doğrultusunda ilgililerin tam ve doğru bilgilendirilerek sermaye artırımına katılımın sağlanması, yanlış bir işlem yapılmasının önlenmesi bakımından, öncelikle Kanunun 468 inci maddesi doğrultusunda hazırlanacak izahnamenin tescili için müdürlüğe başvurulması öngörülmüştür.

Belgeler

MADDE 72 - Kanunun 333 üncü maddesinde faaliyet alanları Bakanlıkça belirlenen şirketlerin sözleşme değişikliklerinde Bakanlıktan izin alması gerekliliği öngörüldüğünden (a) fıkrasında sayılan; Kanunun 456 ncı maddesi gereğince tescile dayanak teşkil etmesi bakımından (b)ve (c) fıkrasında sayılan, Kanunun 457 inci maddesi doğrultusunda (ç) fıkrasında sayılan, Kanunun 458 inci maddesi uyarınca (d) fıkrasında sayılan, Kanunun 459

uncu maddesinin üçüncü fıkrasındaki yollama ile gidilen 343 üncü maddesi gereğince (e) fıkrasında sayılan, Yine Kanunun 459 uncu maddesinin üçüncü fıkrasındaki yollama ile gidilen Kanunun 342 nci maddesinde aynı sermaye olarak konulacak malvarlığı unsurları üzerinde sınırlı aynı bir hak, haciz ve tedbir bulunmamasının gerekliliği öngörüldüğünden (f) fıkrasında sayılan, Kanunun 128 nci maddesinin 2 nci fıkrası doğrultusunda sermayenin korunması amacıyla (g) fıkrasında sayılan, Kanunun 462 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince (ğ) fıkrasında sayılan, Kanunun 461 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince (h) fıkrasında sayılan, Kanunun 459 uncu maddesinin üçüncü fıkrasındaki yollama ile gidilen Kanunun 345 nci maddesi gereğince (ı) fıkrasında sayılan, Kanunun 454 üncü maddesi gereğince (i) fıkrasında sayılan belgelerin müdürlüğe verilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 73 - Birinci fıkrada, şeffaflık ilkesi doğrultusunda ilgililerin tam ve doğru bilgilendirilerek sermaye artırımına katılımın sağlanması, yanlış bir işlem yapılmasının önlenmesi bakımından Kanunun 468 inci maddesi doğrultusunda hazırlanacak izahnamenin sermaye artırımının tescilinden önce tescil edilmesi öngörülmüştür.

Kanunun 459 uncu maddesinde artırılan sermayeyi temsil eden payların tamamının ya esas değişik sözleşmede ya da iştirak taahhütnamelerinde taahhüt edileceği öngörüldüğünden, maddenin ikinci fıkrasının(a) bendinde sayılan, Kanunun 456 ncı maddesi gereğince (b) bendinde sayılan, Kanunun 31 inci maddesinde tescil edilmiş hususlarda meydana gelen her türlü değişikliğin de tescil olunacağı hüküm altına alınacağından(c), (ç),(d), (f) ve (g) bentlerinde sayılan, iç kaynaklardan sermaye artırımını düzenleyen Kanunun 462 nci maddesi uyarınca(e) fıkrasında sayılan, Kanunun 459 uncu maddesinin üçüncü fıkrasındaki yollama ile gidilen 343 üncü maddesindeki raporun Kanunun 354 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında tescili öngörüldüğünden (ğ) fıkrasında sayılan, Kanunun 461 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince (h) fıkrasında sayılan, Kanunun 454 üncü maddesinin üçüncü fıkrası gereğince (ı) fıkrasında sayılan olguların tescil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Üçüncü fıkra Kanunun 462 nci maddesinin üçüncü fıkrası, dördüncü fıkra ise, Kanunun 128 nci maddesinin 6 ncı fıkrasına göre düzenlenmiştir.

II- Şarta Bağlı Sermaye Artırımı

Belgeler

MADDE 74 - Birinci fıkranın (a) bendinde Kanunun 463 üncü maddesi gereğince genel kurulca alınacak kararın onaylı suretinin tescile dayanak teşkil etmesi bakımından müdürlüğe verilmesi öngörülmüştür. (b) bendi ise Kanunun 465 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları doğrultusunda düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 75 - Maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan belgenin Kanunun 455 inci maddesi gereğince, (b) bendinde sayılansayılan hususun ise, Kanunun 339 uncu maddesinde gösterilen şirket sözleşmesi içeriğinde herhangi bir değişiklik olması durumunda ve yine Kanunun 31 inci maddesi gereğince değişikliğin de tescil edilmesi gerektiği öngörüldüğünden tescil edilmesi öngörülmüştür.

Sermaye artırımının gerçekleştirilmesi esnasında verilecek belgeler

MADDE 76 - Kanunun 470, 471 ve 472 nci maddeleri doğrultusunda tescile dayanak oluşturacak belgeler düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 77 - Tüzüğün 75 inci maddesine istinaden tescil edilecek olguların belirlenmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

III- Esas Sermayenin Azaltılması

Başvuru ve Belgeler

MADDE 78 - Maddenin birinci fıkrasında Kanununun 473 üncü maddesinde belirtilen hususlar çerçevesinde ve Kanununun 475 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca hangi belgelerin müdürlüğe ibraz edileceği düzenlenmiştir.

Ayrıca ikinci fıkrada Kanununun 474 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile getirilen istisna dikkate alınarak birinci fıkranın (d) ve (e) bentlerindeki belgelerin ibraz edilme zorunluluğunun bulunmadığı hususu düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 79 - Maddenin birinci fıkrası Kanununun 473 üncü maddesi dikkate alınarak düzenlenmiştir.

Kanununun 376 ncı maddesinde son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinmeye karar vermesi halinde şirketin devam edeceği düzenlenmiştir. Bu itibarla sözleşme değişikliği yapılması suretiyle sermayenin azaltılarak gerçek duruma uygun hale getirilmesi gerektiğinden, sözkonusu azaltılmanın tüzüğün bu madde hükümlerine göre yapılacağı ikinci fıkranın (a) bendinde düzenlenmiştir. Kanununun 473 üncü maddesinin birinci fıkrasında şirket sermayesinin azaltılarak, azaltılan kısmın yerine geçmek üzere bedelleri tamamen ödenecek yeni paylar çıkarılabileceği düzenlenmiştir. Bu durumda tüzüğün 80 inci maddesinin uygulanacağı ikinci fıkrada öngörülmüştür.

IV- Azaltılma ile artırmanın eş zamanlı olarak yapılması

Başvuru ve belgeler

MADDE 80 - Bilanço açığının kapatılması amacıyla sermayenin önce azaltılarak daha sonra ise yasal sınırın altında kalmayacak şekilde artırılması yani azaltma ve artırım işleminin eş zamanlı olarak yapılması, çok sık rastlanılan bir uygulama olduğundan, bu duruma ilişkin düzenlemeye Tüzüğün bu maddesinde yer verilmiştir.

Tescil

MADDE 81 - Sermayenin azaltılması ve artırılmasının eş zamanlı yapılması durumunda Tüzüğün sermaye artırımını düzenleyen 73 üncü maddesi ile sermaye azaltımını düzenleyen 79 uncu maddelerine göre hareket edileceği belirtilmiştir.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

Tek Pay Sahipli Anonim Şirketler

Başvuru ve belgeler

MADDE 82 - Kanununun 338 inci maddesine göre anonim şirketlerin kurulabilmesi için bir kurucunun varlığı yeterlidir. Tek pay sahipli anonim şirket olgusu hukukumuzda ilk defa uygulama alanı bulacağından Tüzükte bu husus ayrı bir madde ile düzenlenmiştir. Bu hükme dayanılarak kurulacak tek pay sahipli anonim şirketler pay sahibi birden fazla olan anonim

şirketler gibi değerlendirildiğinden Tüzüğün 68 inci maddesinde belirtilen anonim şirketlerin tescilinde müdürlüğe verilecek belgeler bu maddede de tekrarlanmıştır.

Tescil

MADDE 83 - Tek pay sahipli anonim şirketlerin tescilinde, Tüzüğün 69 uncu maddesinde belirtilen anonim şirketlerde tescil edilen olgulara ilave olarak Kanunun 338 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre şirketin tek pay sahipli olduğu olgusunun da tescil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Şirketin pay sahibi sayısının bire düşmesi

MADDE 84 - Birinci fıkra, birden çok pay sahibi tarafından kurulan bir şirketin pay sahibi sayısının sonradan bire düşmesi durumunda yapılacak işlemleri düzenleyen Kanunun 338 inci maddesinin ikinci fıkrasına uygun olarak düzenlenmiştir.

İkinci fıkrada ise tek pay sahipli olarak tescil edilmiş bir şirketin, tek pay sahibinin kendisi olduğu şirketlerinin bulunabileceği dikkate alınarak, hakimiyet ilişkilerinin tespiti ve şeffaflık bakımından tescilde bu şirketlerin bağlı buldukları müdürlüklerin ve ticaret sicil numaralarının da gösterileceği düzenlenmiştir.

Kanunun 338 inci maddesinin üçüncü fıkrası önemine istinaden üçüncü fıkrada tekrarlanmıştır.

BEŞİNCİ AYIRIM

Sona Erme, Tasfiye, Tasfiyeden Dönme ve Ek Tasfiye

Belgeler

MADDE 85 - Maddenin birinci fıkrasında, anonim şirketlerin tasfiyeye girişinin tesciline dayanak olacak belgeler sayılmış ikinci fıkrada ise tasfiye sürecinin sonlandırılarak şirket unvanının sicilden silinmesine dayanak oluşturacak belgelere ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Tescile dayanak teşkil etmesi bakımından birinci fıkranın (a) bendinde Kanunun 529 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine uygun olarak tasfiyenin genel kurul kararına dayanması halinde genel kurul kararının noter onaylı örneğinin, (b) bendinde ise Kanunun 529 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi dışında sayılan nedenlere tasfiyeye girilmesi hallerinde buna ilişkin belgelerin onaylı örneğinin istenmesi düzenlenmiştir.

Ayrıca (c) bendinde, tasfiye işlerini yürütmekle sorumlu tasfiye memurları tasfiye sürecinde şirketi temsil ve ilzama yetkili olacaklarından bunlar için imza beyannamesi istenmesi düzenlenmiştir.

Kanunun 536 ncı maddesinin birinci fıkrasında, tasfiye memurlarının üçüncü kişilerden de seçilmelerine imkan verilmesi hususu dikkate alınarak ve bu kişilerin sözkonusu görevi kabul etmemeleri dolayısıyla uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen (ç) bendinde üçüncü kişilerin görevi kabul ettiklerine dair belgenin müdürlüğe ibraz edilmesi hususu düzenlenmiştir.

Kanunun 542 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi tasfiye sonucunda kesin bilançonun düzenlenerek genel kurula sunulacağını öngördüğünden bu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde kayıt silme başvurusunda genel kurulca onaylanmış son ve kesin bilançonun, şirketin sicilden terkinine ilişkin genel kurul kararının ve Kanunun 541 inci maddesine göre tasfiye sürecinde alacaklıların korunması gerekliliği göz önünde

bulundurulacak alacaklıların davetine ilişkin ilan metni belgelerinin müdürlüğe ibraz edilmesi gerektiği ikinci fıkrada düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 86 - Kanunun 532 ve 545 inci maddeleri doğrultusunda tasfiyeye giriş ve tasfiyenin tamamlanmasında hangi olguların tescil edileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Madde ile şirket hakkında gerçek durumun yansıtılması ve üçüncü kişilerin haklarının korunması amaçlanmıştır.

Tasfiyeden dönülmesi

MADDE 87 - Kanunun 548 inci maddesinde şirketlerin süresinin dolmasıyla veya genel kurul kararıyla sona ermişse, şirket malvarlığının pay sahipleri arasında dağıtımına başlanmadan önce, genel kurulun şirketin devam etmesini kararlaştırılabileceği öngörüldüğünden bu Maddeye uygun olarak müdürlüğe verilecek belgeler düzenlenmiş ve tescil edilecek olgular belirlenmiştir.

Ek Tasfiye

MADDE 88 - 6762 sayılı Kanunda düzenlenmeyen fakat uygulamanın ihtiyaçları nedeniyle öğreti ve yargı tarafından benimsenmesi sonucunda 6102 sayılı Kanunun 547 nci maddesinde ek tasfiye olgusu düzenlenmiştir. Bu madde ile tasfiyenin kapanmasından sonra ek tasfiye işlemlerinin yapılmasının zorunlu olduğunun anlaşılması üzerine mahkmeden şirketin yeniden tescilinin istenebileceği ve mahkeme kararı ile ek tasfiyeye gidilebileceği öngörüldüğünden; maddeye uygun olarak müdürlüğe verilecek belgeler düzenlenmiş ve tescil edilecek olgular belirlenmiştir.

Özellikle ikinci fıkrada uygulamada çıkacak sorunların önlenmesini teminen tasfiye görevlileri dışındaki şirket organlarının durumuna yönelik düzenlemeye gidilmiştir. Kanunun 535 inci maddesi uyarınca şirketin tasfiye haline girmesi ile tasfiye memurları dışındaki organların görevleri kısıtlı da olsa devam edeceğinden ve ek tasfiyenin yeniden kuruluş olarak değerlendirilmesinin uygun olmayacağı, terkinden önceki organların yeniden çalışmaya başlayacağı dikkate alındığında organların yeniden tesciline gerek olmadığı hüküm altına alınmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Limited Şirket

BİRİNCİ AYIRIM

Kuruluş ve Genel Sözleşme Değişiklikleri

I- Kuruluş

Başvuru ve belgeler

MADDE 89 - Tüzüğün 68 inci maddesinde anonim şirketlerin kuruluşunda sayılan belgelerden Limited şirketlerin niteliğine uygun olanlar Kanunun limited şirket için düzenlenen 578, 581, 586 maddeleri hükümleri doğrultusunda burada da tekrarlanmıştır.

Tescil

MADDE 90 - Limited şirketlerin tesciline ilişkin Kanunun 587 inci maddesine uygun olarak düzenleme yapılmıştır. Ayrıca Kanunun 578 inci maddesi ile yapılan yollama

doğrultusunda birinci fıkranın (b) bendinde değer biçme raporunun, Kanununun 623 üncü maddesinin ikinci fıkrasında tüzel kişilerin de şirket müdürü olabileceği öngörüldüğünden (ç) bendindeki hususların tescil edileceği düzenlenmiştir.

Kanununun 36 ncı maddesi, ilan edilen şirket sözleşmesi hükümlerinin üçüncü kişiler hakkında hukuki sonuçlarını düzenlediğinden ikinci fıkrada bu hususa ilişkin düzenleme yapılmıştır. Maddenin üçüncü fıkrası, Kanununun 128 inci maddesinin altıncı fıkrası doğrultusunda düzenlenmiştir.

II- Genel Sözleşme Değişiklikleri

Belgeler ve tescil

MADDE 91 - Kanununun 589 uncu maddesinde şirket sözleşmesinde meydana gelen her türlü değişikliğin tescil ve ilan edileceği öngörüldüğünden(a) bendinde sözleşme değişikliğine ilişkin genel kurul kararının, (b) bendinde ilgililerin tam ve doğru bilgilendirilmesi ve incelemede kolaylık sağlanması bakımından sözleşmenin değişen maddesinin/maddelerinin yeni metninin müdürlüğe verilerek tescil işleminin yapılması düzenlenmiştir.

İKİNCİ AYIRIM

Özel Sözleşme Değişiklikleri

I- Esas Sermaye Artırımı

Başvuru

MADDE 92 - Kanununun 590 ıncı maddesine göre kuruluş hükümlerine uyulması şartıyla sermaye artırılabilir düzenlenmiştir. Bu sebeple, kuruluşun tescil ve ilanını düzenleyen 587 inci maddesindeki 30 günlük süre, sermaye artırımının tescilinde de öngörülmüştür.

Belgeler

MADDE 93 - Esas sermaye Kanununun 590 ıncı maddesine göre şirketin kuruluşu hakkındaki hükümlere ve özellikle sermayenin ayın olarak konulması ve bir işletme ile ayınların devralınmasına dair kurallara uymak şartıyla artırılabilir. Buna göre, sermaye artırımında müdürlüğe ibraz edilecek belgeler belirlenirken, Tüzüğü'nün 89 uncu maddesine paralel bir düzenlemeye gidilmiştir.

Tescil

MADDE 94 - Limited şirketin kuruluşunun tescil ve ilanına ilişkin 587 nci maddesi ve açıklık, şeffaflık, tam ve doğru bilgilendirme, ortakların, alacaklıların ve üçüncü kişilerin haklarının korunması unsurları dikkate alınarak sermaye artırımında hangi unsurların tescil edileceği belirlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrası, Kanununun 128 inci maddesinin altıncı fıkrası doğrultusunda düzenlenmiştir.

II- Esas Sermayenin Azaltılması

Başvuru ve belgeler

MADDE 95 - Kanununun 592 nci maddesinde anonim şirketlerin esas sermayenin azaltılmasına ilişkin hükümlerinin limited şirketlere kıyas yoluyla uygulanacağı belirtildiğinden, anonim şirketlerin sermaye azaltımında müdürlüğe verilecek belgeleri sıralayan Tüzüğü'nün 78 inci maddesine paralel bir düzenlemeye gidilmiştir.

Ayrıca, Kanununun 592 nci maddesindeki "Esas sermaye borca batık bilançonun iyileştirilmesi amacıyla, ancak şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme yükümlülüklerinin

tamamen ödenmesi hâlinde azaltılabilir.” hükmü dikkate alınarak ikinci fıkranın (a) bendindeki belgenin de müdürlüğe ibrazı istenmiştir.

Tescil

MADDE 96 - Tüzüğün 79 uncu maddesindeki anonim şirketlerin sermaye azaltımında tescil edilecek olgular,limited şirketlerin niteliğine uygun olacak şekilde bu maddede de vurgulanmıştır.

Azaltılma ile artırmanın eş zamanlı olarak yapılması

MADDE 97 - Bilanço açığının kapatılması amacıyla sermayenin önce azaltılarak daha sonra ise yasal sınırın altında kalmayacak şekilde artırılması yani azaltma ve artırım işleminin eş zamanlı olarak yapılması, çok sık rastlanılan bir uygulama olduğundan, bu duruma ilişkin düzenlemeye Tüzükte yer verilmiştir.

Tescil

MADDE 98 - Sermayenin azaltılması ve artırılmasının eş zamanlı yapılması durumunda tescil edilecek olgular düzenlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Tek Ortaklı Limited Şirketler

Başvuru ve Belgeler

MADDE 99 - Kanunun 573 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre limited şirketlerin kurulabilmesi için bir kurucunun varlığı yeterlidir. Tek ortaklı limited şirket olgusu hukukumuzda ilk defa uygulama alanı bulduğundan Tüzükte bu husus ayrı bir madde ile düzenlenmiştir. Bu hükme dayanılarak kurulacak tek ortaklı limited şirketler ortak sayısı birden fazla olan limited şirketler gibi değerlendirildiğinden, limited şirketlerin tescilinde müdürlüğe verilecek belgeleri düzenleyenTüzüğün89uncu maddesine paralel bir düzenlemeye gidilmiştir.

Tescil

MADDE 100 - Tek ortaklı limited şirketlerin tescilinde, Tüzüğün 90 ıncı maddesinde belirtilen limited şirketlerde tescil edilen olgulara ilave olarak Kanunun 574 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre şirketin tek ortaklı olduğu olgusunun da tescil edileceği vurgulanmıştır.

Şirketin ortak sayısının bire düşmesi

MADDE 101 - Birinci fıkrada, Kanunun 574 üncü maddesine uygun olarak, birden çok ortak tarafından kurulan bir şirketin ortak sayısının sonradan bire düşmesi durumunda yapılacak işlemler düzenlenmiştir.

İkinci fıkrada ise tek ortaklı olarak tescil edilmiş bir şirketin, tek ortağının kendisi olduğu şirketlerinin bulunabileceği dikkate alınarak, hakimiyet ilişkilerinin tespiti ve şeffaflık bakımından tescilde bu şirketlerin bağlı buldukları müdürlüklerin ve ticaret sicil numaralarının da gösterileceği düzenlenmiştir.

Kanunun 574 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına paralel düzenlemeye gidilmiştir.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

Esas Sermaye Paylarının Geçişi

Başvuru ve Tescil

MADDE 102 - Madde genel olarak Kanunun 595 ila 598 inci maddelerine dayanılarak düzenlenmiştir.

Kanunun 595 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse, esas sermaye payının devri için, ortaklar genel kurulunun onayı gerektiğinden 1 inci fıkranın (a) bendinde sayılan, yine 595 inci maddesinin birinci fıkrasına göre esas sermaye payının devri ve devir borcunu doğuran işlemlerin yazılı şekilde yapılacağı ve tarafların imzalarının noterce onanacağı düzenlendiğinden (b) bendinde sayılan, 594 üncü maddesinde sermaye paylarının devirleri ve geçişlerinin pay defterine işleneceği öngörüldüğünden (c) bendinde sayılan belgelerin tescile dayanak oluşturması bakımından müdürlüğe verileceği düzenlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrası genel olarak Kanunun 598 inci maddesine göre düzenlenmiştir. Ayrıca süre verilmesine rağmen iktisap edenin adının müdürlüğe bildirilmemesi halinde, sicildeki kayıtların gerçek durumu yansıtması ve tescilin bir an önce gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla Tüzüğün 35 inci maddesine göre tescile davet ve ceza hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

BEŞİNCİ AYIRIM

Sona Erme, Tasfiye, Tasfiyeden Dönme Ve Ek Tasfiye

Uygulanacak hükümler

MADDE 103 - Kanunun 643 üncü maddesinde, tasfiye usulü ile tasfiyede şirket organlarının yetkileri hakkında anonim şirketlere ilişkin hükümlerin limited şirketlere de uygulanacağı düzenlenmiştir. Bu sebeple, anonim şirketlerin sona ermesi ve tasfiyesini düzenleyen Tüzüğün 85 ila 88 inci maddelerindeki hükümlerin limited şirketlere de uygulanacağı yönünde düzenlemeye gidilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Şirketler Topluluğu

Şirketler topluluğu ve hakimiyet

MADDE 104 - Madde, Kanunun 195 inci maddesinin dördüncü fıkrası doğrultusunda düzenlenmiştir.

Hakimiyet sözleşmesi ve tescil

MADDE 105 - Şirketler topluluğu kavramı Ticaret Kanununda ilk defa düzenlendiği için Kanunun ilgili maddeleri ve bu maddelerin gerekçelerinde şirketler topluluğuyla ilgili yeterli açıklamalar bulunmaktadır.

Şirketler topluluğu Kanununun 195 ila 209 uncu maddelerinde düzenlenmiştir. Kanununun 198 inci maddesine göre hakimiyet sözleşmesinin geçerli olabilmesi için bu sözleşmenin tescil ve ilan şart olduğundan, bu sözleşmenin tescil ve ilanına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Bildirim, tescil ve ilan yükümlülükleri

MADDE 106 - Maddede, Kanununun 198 inci maddesine paralel olarak ve 196 ncı maddesi dikkate alınarak şirketler topluluğuna ilişkin bildirim tescil ve ilan yükümlülüklerine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir

ALTINCI BÖLÜM

Anonim Ve Limited Şirketler İle Şirketler Topluluğu Denetçileri

Denetçi seçimi ve tescili

MADDE 107 - Madde, Kanununun 399 ve 400 üncü maddeleri dikkate alınarak düzenlenmiştir. Maddede anonim ve limited şirketler ile şirketler topluluğunda denetçilerin atanmaları, görevden alınmaları, denetçilik görevini reddetmeleri veya sözleşmeyi feshetmeleri gibi hususlar düzenlenerek tescile ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kooperatifler

Başvuru

MADDE 108 - Türk Ticaret Kanununun 124 üncü maddesinde şirket türleri arasında yer verilen kooperatifler, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ile geniş şekilde düzenlenmiştir.

1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 2 nci maddesinde bir kooperatifin en az 7 ortak tarafından imzalanacak ana sözleşme ile kurulacağı, ana sözleşmedeki imzaların noterce onaylanması gerektiği, 3 üncü maddesinde ise kooperatif ana sözleşmesinin, Bakanlığa verileceği ve Bakanlığın kuruluşa izin vermesi halinde, kooperatif merkezinin bulunduğu yer ticaret siciline tescil ve ilan olunacağı belirtilerek, tescil ve ilan olunacak hususlar sayılmıştır.

Maddede, yukarıda belirtilen hükümler doğrultusunda kooperatifin tescili için müdürlüğe verilecek belgeler düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 109 - Maddenin birinci fıkrasında, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 3 üncü maddesinde sayılan tescil edilecek olgulara yer verilmiştir.

Öte yandan, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 98 inci maddesinde, "Bu kanunda aksine açıklama olmayan hususlarda Türk Ticaret Kanunundaki Anonim şirketlere ait hükümler uygulanır." hükmüne yer verilmiş olup, ikinci fıkrada ise bu hüküm doğrultusunda, kooperatiflerle ilgili olarak birinci fıkrada yer alan tescile ilişkin olgular dışında yapılabilecek tescil istemlerinde anonim şirketlere ilişkin hükümlerin uygulanacağı düzenlenmiştir.

BEŞİNCİ KISIM

Merkez Değişiklikleri Ve Şube

BİRİNCİ BÖLÜM

Merkez Değişikliği

BİRİNCİ AYIRIM

Türkiye İçinde Merkezin Değişmesi

Belgeler

MADDE 110 - Kanununun 40 ıncı maddesine göre her tacir, ticari işletmenin açıldığı günden itibaren onbeş gün içinde, ticari işletmesini ve seçtiği ticaret unvanını, işletme merkezinin bulunduğu yer ticaret siciline tescil ettirmesi ve 31 inci maddesine göre tescil edilmiş hususlarda meydana gelen her türlü değişikliğin de tescil olunması gerekmektedir. Bu itibarla, işletme merkezinin değişikliği şirketin tescil işlemlerinin yürütüleceği müdürlüğün değişmesi sonucunu beraberinde getireceği ve sicil kayıtlarının ilgililer bakımından tam ve doğru bilgiyi içermesi gerektiği hususları dikkate alınarak şirket merkezinin değişikliğinin tescili hususu ayrıca düzenlenmiştir. Tescile dayanak teşkil etmesi bakımından müdürlüğe ibraz edilecek belgeler maddede sayılmıştır.

Tescil

MADDE 111 - Madde, uygulamada çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen şirketin eski merkezindeki kayıtların silinmeksizin öncelikle yeni merkezin bulunduğu yerdeki müdürlüğe tescilinin yapılmasını ve durumun eski merkezindeki müdürlüğe de bildirilmesini düzenlemektedir.

Eski merkezdeki tescil

MADDE 112 - Tüzüğün 111 inci maddesinde öngörülen bildirimle bağlı olarak ve aynı şirkete ait kayıtların iki farklı müdürlükte bulunmasının önlenmesi amacıyla eski merkezdeki kayıtların silinmesi hususu ile hangi olguların tescil edileceği düzenlenmiştir.

Belgelerin gönderilmesi

MADDE 113 - Tüzüğün 112 nci maddesine göre yapılacak kayıt silme işleminin ardından müdürlükte bulunan sicil dosyasının yeni müdürlüğe gönderilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

İKİNCİ AYIRIM

Yabancı Bir İşletmenin Merkezinin Türkiye'ye Taşınması

Başvuru ve tescil

MADDE 114 - Yabancı bir işletmenin merkezini Türkiye'ye taşınması hususunda Kanunda bir düzenleme bulunmamasıyla birlikte, bu durumun uygulamada sık rastlanıldığından, ihtiyacı karşılamak ve çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen maddede buna ilişkin düzenlemeye gidilmiştir.

Ayrıca Türkiye'de kurulacak bir şirketten istenecek belgelerin yanı sıra merkezin taşıyacak şirketin varlığını, kendi hukukuna göre merkez naklinin mümkün olduğunu, Türk

hukukuna göre faaliyetinin mümkün olduğunu kanıtlayıcı belgelerin de istenmesi öngörülmüştür.

İkinci fıkrada ise merkezini taşımak isteyen şirketin yabancı dildeki belgelerinin alınması ve Türkçeye çevrilmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Bir Ticari İşletmenin Merkezini Yurtdışına Taşması

Belgeler

MADDE 115 - Madde, genel olarak yürürlük Kanununun 12 nci maddesi doğrultusunda düzenlenmiştir. Birinci fıkrada merkezini taşımak isteyen şirketin gideceği ülkede tescil edilebilmesi için bu ülke tarafından mevcudiyetini kanıtlayıcı belgenin istenebileceği hususu dikkate alınarak bazı belgelerin müdürlüğe ibrazı öngörülmüştür. Söz konusu belgelerin belirlenmesinde özellikle gerek kamu gerekse üçüncü şahıs alacaklıların haklarının korunması amaçlanmıştır.

İkinci fıkrada; Kanun, şirketin tasfiye edilmeksizin merkezini taşınması nedeniyle sicilden silinmeye dayanak olması bakımından merkezin taşındığı yerde şirketin faaliyette bulunduğunu gösteren Tüzüğün 114 üncü maddesinde gösterilen belgenin istenmesi öngörülmüştür.

Tescil

MADDE 116 - Tüzüğün 115inci maddesinde belirtilen belgeler doğrultusunda tescil edilecek olgular düzenlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Şube

BİRİNCİ AYIRIM

Şube Kavramı

Şube Tanımı

MADDE 117 - Madde 117: Maddenin 1 inci fıkrasında uygulamada birliği sağlamak ve kavram karışıklığına yol açmaması amacıyla daha önce 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İle Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 9 uncu maddesinde yapılan tanımdan yararlanılarak şube tanımı yapılmıştır.

Kanunun 40 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında merkezi Türkiye'de bulunan ticari işletmelerin şubeleri de buldukları yerin ticaret siciline tescil ve ilan olunacağı hüküm altına alınmış olup maddenin 2 inci fıkrası bu hüküm doğrultusunda düzenlenmiştir.

Şubenin Unvanı

MADDE 118 - Kanunun 48 inci maddesinde şubelerin unvanlarına ilişkin düzenlemelere yer verilmiş olup, madde bu düzenlemelere paralel olarak oluşturulmuştur.

İKİNCİ AYIRIM

Merkezleri Türkiye’de Bulunan Ticari İşletmelerin Şubelerinin Tescili

Başvuru ve belgeler

MADDE 119 - Tescile dayanak teşkil etmesi bakımından maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan, Kanunun 40 ıncı maddesinin üçüncü fıkrasında “ticaret unvanına ve imza örneklerine ilişkin birinci ve ikinci fıkra hükümleri bu işletmelere de uygulanır.” hükmü çerçevesinde (b) bendinde sayılan belgenin müdürlüğe ibrazı öngörülmüştür.

Tescil

MADDE 120 - Kanunun 48 nci maddesinin birinci fıkrası gereğince maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan, Kanunun 40 ncı maddesinin üçüncü fıkrası gereğince (b) ve (c) bentlerinde sayılan, Kanunun 40 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince (ç) bendinde sayılan, şubeye merkezden bağımsız olarak sermaye ayrılabilmesi dikkate alınarak (d) bendinde sayılan, bir merkeze bağlı şubelerin farklı görev ve faaliyet yürütebilecekleri ve belli alanda faaliyetleri düzenleyen diğer mevzuatın bu alanlarda işlem yapacak şubeler için farklı olguların tescil edileceğini öngörebileceğinden (e) bendinde sayılan olguların tescil edileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Kanunun 31 nci maddesinin birinci fıkrasında tescil edilmiş hususlarda meydana gelen her türlü değişikliğin de tescil olunacağı hüküm altına alındığından maddenin ikinci fıkrasında şubelerde tescil edilmiş olgulardaki değişikliklerin de tescil edilmesi gerektiği ve maddenin üçüncü fıkrasında da birleşme, bölünme ve tür değiştirme sonucunda devam eden şube veya şubelerin kayıtlarında gerekli değişikliklerin yapılacağı düzenlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Merkezleri Türkiye Dışında Bulunan Ticari İşletmelerin Türkiye’deki Şubelerinin Tescili

Başvuru ve Belgeler

MADDE 121 - Kanunun 40 ıncı maddesinin dördüncü fıkrası ile yürürlük kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrası merkezleri Türkiye dışında bulunan ticari işletmelerin Türkiye’deki şubelerinin tescili için yapılacak işlemler ve ibraz edilecek belgelere ilişkin hükümler içermekte olup, sözkonusu hükümlere paralel olacak şekilde başvuru ve ibraz edilecek belgelere dair düzenleme yapılmıştır.

Tescil

MADDE 122 - Kanunun 40 ıncı maddesinin dördüncü fıkrası ile yürürlük kanununun 12 nci maddesine paralel olacak şekilde merkezleri Türkiye dışında bulunan ticari işletmelerin Türkiye’deki şubeleri için tescil edilecek olgular belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

Merkez İle Şube Kayıtlarının İlişkilendirilmesi Ve Şube Kaydının Silinmesi

Merkez ile şube kayıtlarının ilişkilendirilmesi

MADDE 123 - Kanununun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasında ticaret sicili kayıtlarının elektronik ortamda tutulmasına ilişkin usul ve esaslar tüzükle gösterileceği, 40 ıncı maddesinin üçüncü fıkrasında da Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça merkezin bağlı olduğu sicile geçirilen kayıtların şubenin bağlı bulunduğu sicile de tescil olunacağı hüküm altına alındığından merkez ile şube kayıtlarının ilişkilendirilmesi konusu ayrı bir madde ile düzenlenmiştir.

Madde ile, ticaret siciline ilişkin kayıtların elektronik ortamda tutulduğu ve ticaret sicili işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü merkezi veri tabanı uygulaması olan Merkezi Sicil Kayıt Sisteminin (MERSİS) tüm ülke düzeyinde kullanımının sağlanmasına kadar ticari işletmelerin merkez kayıtlarında meydana gelen değişikliklerin merkezin kayıtlı olduğu müdürlük tarafından şubenin kayıtlı olduğu müdürlüklere bildirileceği hususunda hüküm getirilmiştir.

Ayrıca merkezi veri tabanı uygulaması kapsamında ticari işletmelerin şube tescil işlemlerinde temel işlem olarak merkez şube ilişkisi oluşturularak yapıldığından, merkezin kayıtlarından şubenin kayıtlarına, şube kayıtlarından merkezin kayıtlarına erişim sağlandığından, merkez ve şube kayıtlarında meydana gelen değişikliklerin, uygulamanın tüm ülkedeki sicil müdürlüklerinde kullanılmasına geçilmesi ile birlikte merkezin bidirim yükümlülüğü ortadan kaldırılmıştır.

Şube kaydının silinmesi

MADDE 124 - Madde ile merkezi yurt içinde veya yurtdışında bulunan işletmelerin Türkiye'deki şubelerinin faaliyetlerini sonlandırma nedenlerine göre sicil kayıtlarının nasıl silineceğine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Birinci fıkrada merkezleri Türkiye'de bulunan işletmelere ait şubelerin kayıtlarının silinmesine ilişkin, ikinci fıkrada ise merkezleri yurtdışında bulunan işletmelerin Türkiye'deki şubelerinin kayıtlarının silinmesine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Kanununun 40 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında merkezleri yurtdışında bulunan ticari işletmelerin birden çok şubesi olması durumunda ilk şubenin tescilinden sonra açılacak şubelerin yerli işletmelerin şubeleri gibi tescil olunacağı hüküm altına alınmıştır. Bu nedenle kayıt silme işlemine ilişkin üçüncü ve dördüncü fıkra,sözkonusu hükme uygun olarak düzenlenmiştir.

ALTINCI KISIM

Birleşme, Bölünme, Tür Değiştirme ve Ticari İşletmenin Devri

BİRİNCİ BÖLÜM

Birleşme

Başvuru ve Belgeler

MADDE 125 - Birleşme işlemleri Kanununun 136 ila 158 nci maddelerinde düzenlenmiştir. Maddenin birinci fıkrasında, devrolunan şirket tarafından birleşmenin tescilinde bağlı bulunduğu müdürlüğe ibraz edilecek belgeler ve ikinci fıkrasında ise devralan şirket tarafından birleşmenin tescilinde bağlı bulunduğu müdürlüğe ibraz edilecek belgeler sayılmıştır.

Kanunun 145 inci maddesinde birleşme sözleşmesinin yazılı şekilde yapılacağı ve birleşmeye taraf olan şirketlerin genel kurulları tarafından onaylanacağı öngörüldüğünden birinci fıkranın (a) bendinde devralan ve devrolunan şirketin genel kurullarınca alınan onaylama kararlarının noter onaylı örneklerinin, (b) bendinde birleşme sözleşmesinin örneğinin, (c) bendinde Kanununun 148 nci maddesi gereğince hazırlanacak olan işlem denetçisi raporunun ve Kanununun 128 inci maddesinin altıncı fıkrası ile yürürlük kanununun 17 nci maddesi uyarınca (ç) bendinde sayılan beyanın müdürlüğe ibrazı düzenlenmiştir. İkinci fıkranın (a), (b) ve (d) bentleri birinci fıkranın (a), (b) ile (c) bentleri ile aynı gerekçelerle düzenlenmiş olup, bunlara ilave olarak Kanununun 152 nci maddesinin ikinci fıkrasında devralan şirketin birleşmenin gereği olarak sermayesini artırmış olması halinde esas sözleşme değişikliklerini de tescil ettireceği öngörüldüğünden (c) fıkrasında sermayenin artırımını teciline ilişkin belgelerin, Kanununun 143 üncü maddesi yeni kuruluş yolu ile birleşmeyi mümkün kıldığından (ç) fıkrasında yeni şirketin kuruluş belgelerinin müdürlüğe verilmesi düzenlenmiştir. Dördüncü fıkranın (a) bendi Kanununun 138 inci maddesi, (b) bendi Kanununun 139 uncu maddesi, (c) bendi ise Kanununun 148 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi doğrultusunda düzenlenmiştir.

Altıncı fıkrada Kanununun 147 nci maddesi doğrultusunda birleşme raporunun, sekizinci fıkrada Kanununun 149 uncu maddesi doğrultusunda İlgililerin inceleme haklarının işaret edildiği, incelenecek belgelerin nereye tevdi edildiği ve nerelerde incelemeye hazır tutulduğu hususlarının ilan edildiği sicil gazetesinin müdürlüğe verilmesi düzenlenmiştir. Ayrıca yedinci fıkra ise Kanununun 147, 148 ve 149 uncu maddelerinin son fıkralarına uygun olarak düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 126 - Bu madde ile birleşme işleminin tescil edilmesinin esasları ile tescil edilecek olgular belirlenmiştir. Kanunda devrolunan veya devralan şirketler bakımından birleşmenin tescili için öncelikle hangisinin bağlı bulunduğu müdürlüğe başvurulacağı açıkça düzenlenmediğinden uygulamada çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen ve birleşmenin tescilinin devrolunan şirket bakımından kurucu, devralan şirket bakımından ise açıklayıcı bir işlem niteliğinde olduğu değerlendirilerek devrolunan şirketin birleşmeyi tescil ettirmeden devralan şirketin tescil işlemini yapmayacağına ilişkin hüküm getirilmiştir. Devrolunan şirketin bağlı bulunduğu sicil müdürlüğünün tescil işleminin gerçekleştirilmesi ile birlikte devralan şirketin kayıtlı olduğu sicil müdürlüğüne birleşme ile ilgili tescil işlemini bildirilmesi hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca maddenin beşinci fıkrası ile, prosedürü azaltarak uygulamayı kolaylaştırmak ve hızlandırmak amacıyla sermaye artırımının tescili ile birleşmenin tescilinin ve yeni kuruluş yoluyla birleşmede kuruluşun tescili ile birleşmenin tescilinin eş zamanlı olarak yapılması gerektiği düzenlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Bölünme

Başvuru ve belgeler

MADDE 127 - Kanunun 159 ila 179 maddelerinde yer verilen bölünme hükümleri, Türkiye'de maddî hukuk yönünden ilk defa bu Kanunla düzenlenmiştir. Kanunun 159 uncu maddesinde bölünmenin tam veya kısmi şekilde olabileceği öngörüldüğünden müdürlüğe verilecek belgeler de her iki bölünme şekli dikkate alınarak bölünen ve bölünmeye katılan şirketler bakımından ayrı ayrı düzenlenmiş ve 3,4,5 ve 6 ncı fıkralarda ise ortak hükümlere yer verilmiştir.

Ayrıca, Kanunun 159 uncu maddesinde tam bölünmede şirketin tüm malvarlığının bölümlere ayrılacağı ve diğer şirketlere devrolunacağı belirtildiğinden, müdürlükçe bu hususun fiilen araştırılması imkanının bulunmaması sebebiyle ve malvarlığı unsurunun dışarıda bırakılması ihmaline karşın tacire bu hususun hatırlatılması amacıyla bölünme dışında kalan malvarlığı olmadığına dair beyanın müdürlüğe verilmesi gerektiği öngörülmüştür.

Tescil

MADDE 128 - Bölünmenin, bölünen ve bölünmeye katılan şirketlerin tamamı açısından eş zamanlı olarak hukuki sonuç doğurmasını ve uygulamada çıkabilecek sorunların önlenmesini teminen bölünmeye katılan şirketlerin tamamının, bölünme kararlarının tescili için ilgili müdürlük veya müdürlüklere başvurmadan tescilin yapılamayacağı ve bölünen şirketin, bölünme kararını tescil ettirmeden bölünmeye katılan diğer şirketlerin bölünmeye ilişkin olguları tescil ettiremeyeceği ve hangi olguların tescil edileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tür Değişirme

Başvuru ve Belgeler

MADDE 129 - Tür değişirme konusu şirketlerin türlerini değiştirmelerine izin verilerek şirketlerin devamını sağlamaya yönelik olarak Kanunun 180 ila 194 üncü maddeleri arasında düzenlenmiştir. Tüzüğün birinci fıkrasının (a) bendi Kanunun 185 inci maddesi, (b) bendi Kanunun 184 üncü maddesi, (c) bendi Kanunun 186 ncı maddesi, (d) bendi Kanunun 187 ncı maddesi, (e) bendi Kanunun 185 inci maddesi doğrultusunda düzenlenmiş olup tür değişirme halinde, tescil başvurusu ile birlikte müdürlüğe verilecek belgeler sayılmıştır.

Ayrıca maddenin ikinci fıkrasında Kanunun 186 ncı maddesinin üçüncü fıkrası doğrultusunda küçük ve orta ölçekli işletmeler için tüm ortaklarının onaylaması şartı ile tür değişirme raporunun düzenlenmesinden ve tür değişirme sözleşmesi ile raporun denetlenmesinden vazgeçebileceğine ilişkin hükme yer verilmiştir.

Tescil

MADDE 130 - Madde ile, Kanunun 185 ve 189 uncu maddeleri doğrultusunda tür değiştirmeye ilişkin olarak hangi olguların tescil edileceği hususu düzenlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ticari İşletmenin Devri

Ticari işletmenin devri

MADDE 131 - Kanununun 11 inci maddesi doğrultusunda ticari işletmenin devri işlemlerinin tescilinde ilişkin usul ve esaslar ile hangi olguların tescil edileceği düzenlenmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ticari İşletme İle İlgili Birleşme Ve Tür Değişirme

Başvuru ve Belgeler

MADDE 132 - Kanununun 194 uncu maddesi doğrultusunda bir ticari işletmenin bir ticaret şirketi ile birleşmesine, bir ticari işletmenin bir ticaret şirketine ve bir ticaret şirketinin bir ticari işletmeye dönüşmesine ilişkin usul ve esaslar ile tescil başvurusunda müdürlüğe verilecek belgeler düzenlenmiştir.

Tescil

MADDE 133 - Ticari işletmelerle ilgili birleşme ve tür değişikliği işlemlerinin tescilinde, devralan ticaret şirketinin türüne göre bu tüzüğün birleşme işleminin tescili ile ilgili 126 ncı ve tür değiştirme işleminin tescili ile ilgili 130 uncu madde hükümlerinin kıyas yoluyla uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

YEDİNCİ KISIM

İflas Ve Konkordato

BİRİNCİ BÖLÜM

İflâs, Konkordato Mühleti Verilmesi Ve Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato Sözleşmesi

İflâsın Bildirilmesi

MADDE 134 - İcra ve İflas Kanununun 166 maddesi dikkate alınarak düzenlenmiş olup, bir işletme için alınan iflas kararı sonrasında iflas dairesi tarafından hangi olguların müdürlüğe bildirileceği ve bildirim üzere yapılacak tescil işlemi düzenlenmiştir.

İflasın tescili

MADDE 135 - Tüzüğün bu maddesinde, iflâsın açılması, ertelenmesi, kaldırılması, iflâs masasında hiç bir malın bulunmaması sebebiyle tasfiyenin tatil edilmesi ve İflâs işlemlerine yeniden başlanması hallerinde, tescil edilecek olgular belirlenmiş ve işletme veya ticaret şirketlerinin iflası nedeniyle hangi hallerde sicil kayıtlarının resen silineceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Konkordato mühleti verilmesi

MADDE 136 - İcra ve İflas Kanunu hükümleri dikkate alınarak, konkordato mühleti verilmesi halinde Mahkeme tarafından mdrlge yapılacak bildirim ile bildirim üzerine tescil edilecek olgulara ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Malvarlığının terki suretiyle konkordato

MADDE 137 - İcra ve İflas Kanunu hükümleri dikkate alınarak, malvarlığının terki suretiyle konkordato halinde Mahkeme tarafından mdrlge yapılacak bildirim içeriği ile bildirim üzerine tescil edilecek olgulara ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 138 - 2/2/1957 tarihli ve 4/8604 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen ve 08/02/1957 tarihli ve 9530 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ‘‘Ticaret Sicili Tüzüğü’’ nün yürürlükten kaldırıldığı ifade edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1- MERSİS uygulamaya girene kadar geçecek sürede kayıtlar hali hazırdaki defterlerde tutulacağından nasıl tutulacağı hususunda bir boşluğun oluşmasının önüne geçmek amacıyla defterlerin bu Tzkle yürürlükten kaldırılan Tüzüğün ngrdğ ĥekilde tutulacağı düzenlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2- Bilindiği üzere, 6762 sayılı Kanuna göre; ticaret sicili işlemlerini yürüten birimler ticaret sicili memurlukları olarak adlandırılmış ve bu ĥekilde teşkilatlanmıştır. Ancak; Yeni Kanun söz konusu işlemlerin mevcut sicil memurları yerine daha kurumsal bir yapıda faaliyet göstermek üzere kurulacak olan müdürlükler nezdinde yürütüleceğini öngörmüştür. Dolayısıyla, yeni müdürlükler kuruluncaya kadar herhangi bir boşluğa sebebiyet vermemek adına mevcut sicil memurluklarının müdürlük adı altında faaliyet gösterecekleri düzenlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3- Geçici madde 2'nin gerekçeleri doğrultusunda yeni müdürlükler kuruluncaya kadar herhangi bir boşluğa sebebiyet vermemek adına, mevcut sicil memuru ve yardımcılarının, müdür ve müdür yardımcısı unvanı altında görevlerini yürütecekleri düzenlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4- Müdürlükler kurulduktan sonra hizmetlerin yürütülmesinde herhangi bir aksamaya sebebiyet vermemek amacıyla düzenlenmiştir. Düzenlemede mevcut sicil memur ve yardımcılarının bilgi birikim ve tecbelerinden istifade etme hususu dikkate alınarak mevcut memur ve memur yardımcılarının başka bir işleme gerek olmaksızın müdür veya müdür yardımcısı olarak atanmış sayılacakları öngörülmüştür.

Yürürlük

MADDE 139 - Kanununun 26 ncı maddesine istinaden hazırlanmış olan bu Tüzüğün ngrlen tarihte yrrlge gireceği hüküm belirtilmiştir.

Yürütme

MADDE 140 - Tüzük hükümlerinin Bakanlar Kurulunca yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.